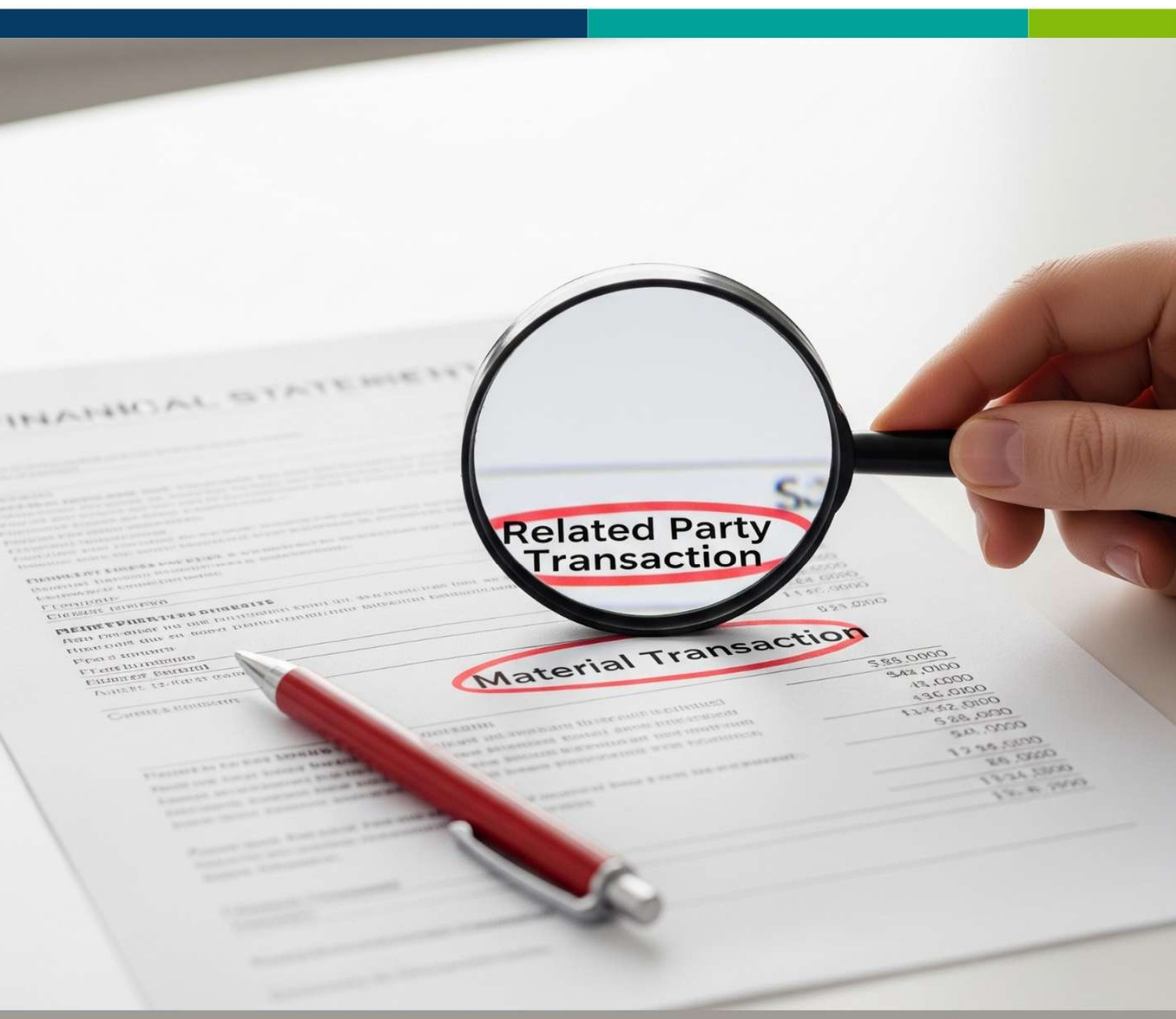

คู่มือ:

หลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ (Material Transaction) และรายการที่เกี่ยวข้องกัน (Related Party Transaction)

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

สารบัญ

คำนำ	2
1. การทำรายการที่มีนัยสำคัญ	
1.1 การทำรายการที่มีนัยสำคัญ	4
1.2 รายการที่ได้รับยกเว้นตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ	6
1.3 การคำนวณและการนับรวมมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ	10
1.4 หน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ	19
1.5 กรณีเพิ่มเติมที่ได้รับการยกเว้นหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ	23
2. การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน	
2.1 การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน	25
2.2 รายการที่ได้รับยกเว้นตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน	31
2.3 การคำนวณและการนับรวมมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน	35
2.4 หน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน	41
2.5 กรณีเพิ่มเติมที่ได้รับการยกเว้นหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน	46
3. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล	
3.1 การเปิดเผยข้อมูลการทำรายการ	48
3.2 การรายงานความคืบหน้าการทำรายการภายหลังได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น	51
4. คำถามที่พบบ่อย และตัวอย่างการพิจารณารายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกัน	53

คำนำ

การทำธุรกรรมต่าง ๆ ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจและการเติบโตของกิจการ ซึ่งสำหรับบริษัทจดทะเบียน¹ ที่มีการระดมทุนโดยเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปนั้น ถือเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญและดูแลการทำธุรกรรมที่สำคัญต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกรรมที่เข้าข่ายเป็น “รายการที่มีนัยสำคัญ” ซึ่งเป็นการทำธุรกรรมที่มีมูลค่าสูงและอาจส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท และ “รายการที่เกี่ยวข้องกัน” ซึ่งเป็นการทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (conflict of interest) และอาจนำไปสู่การถ่ายเทผลประโยชน์ของบริษัทได้หากขาดกลไกการตรวจสอบและถ่วงดุลที่เหมาะสม

เพื่อสร้างมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดีและคุ้มครองสิทธิของผู้ลงทุนให้ได้รับข้อมูลที่เพียงพอและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในธุรกรรมที่สำคัญ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับตลาดทุนในภาพรวม สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“สำนักงาน ก.ล.ต.”) จึงได้ออกหลักเกณฑ์² เพื่อกำกับดูแลการทำ “รายการที่มีนัยสำคัญ” และ “รายการที่เกี่ยวข้องกัน” ซึ่งเป็นการปรับปรุงจากหลักเกณฑ์เดิมในปัจจุบันที่ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานานตั้งแต่ พ.ศ. 2551³ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในปัจจุบัน รวมถึงยกระดับการคุ้มครองสิทธิของผู้ลงทุนให้ดียิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ สำนักงาน ก.ล.ต. ได้จัดทำคู่มือฉบับนี้ขึ้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับบริษัทจดทะเบียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาทำความเข้าใจในหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยเนื้อหาในคู่มือจะอธิบายถึงรายละเอียดและการตีความหลักเกณฑ์ในประเด็นที่สำคัญ ทั้งเรื่องนิยามและขอบเขตของรายการแต่ละประเภท เกณฑ์การคำนวณมูลค่ารายการ หน้าที่การดำเนินการต่าง ๆ ของบริษัททั้งการเปิดเผยข้อมูลและการขออนุมัติรายการ พร้อมทั้งตัวอย่างประกอบเพื่อความเข้าใจ ซึ่งจะช่วยให้บริษัทสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง ทั้งนี้ คู่มือฉบับนี้จะมีการทบทวนและพิจารณาปรับปรุงเป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่อาจเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต และจะเผยแพร่ไว้บน website ของสำนักงาน ก.ล.ต. (www.sec.or.th)

¹ รวมถึงบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ต่อประชาชน และมีหน้าที่จัดทำและส่งรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทตามมาตรา 56 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ LIVE Exchange

² ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 45/2568 เรื่อง หลักเกณฑ์ในการทำรายการที่มีนัยสำคัญ ลงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2568 และประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 46/2568 เรื่อง หลักเกณฑ์ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน ลงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2568

³ ประกาศคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลและการปฏิบัติการของบริษัทจดทะเบียนในรายการที่เกี่ยวข้องกัน พ.ศ. 2546 และประกาศคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลและการปฏิบัติการของบริษัทจดทะเบียนในการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ พ.ศ. 2547 ซึ่งหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกันฉบับปัจจุบันยังคงกำหนดให้ปฏิบัติตามประกาศฉบับดังกล่าวโดยอนุโลม

อนึ่ง นอกเหนือจากการปฏิบัติตามข้อกำหนดในหลักเกณฑ์และคู่มือฉบับนี้แล้ว สิ่งสำคัญที่กรรมการและผู้บริหารพึงยึดถือเป็นหัวใจหลักในการตัดสินใจทางธุรกิจและพิจารณาการทำธุรกรรมของบริษัท คือ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (“พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ”) ซึ่งครอบคลุมถึงหลักความระมัดระวัง (duty of care) ในการตัดสินใจทางธุรกิจเยี่ยงวิญญูชนจะพึงกระทำ โดยสุจริตบนพื้นฐานของข้อมูลที่เชื่อว่าเพียงพอเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท และหลักความซื่อสัตย์สุจริต (duty of loyalty) ในการจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของตนและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการตัดสินใจใด ๆ นั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของบริษัทอย่างแท้จริง และไม่มีการแสวงหาประโยชน์ส่วนตนโดยมิชอบ ซึ่งการยึดมั่นในหลักการดังกล่าวถือเป็นรากฐานสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี และจะช่วยสร้างความยั่งยืนให้แก่กิจการ รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ลงทุนในระยะยาว

1. การทำรายการที่มีนัยสำคัญ (Material Transaction)

1.1 การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

การทำรายการที่มีนัยสำคัญ หมายถึง การที่บริษัทหรือบริษัทย่อยของบริษัทเข้าไปหรือตกลงใจเข้าทำสัญญา ทำความตกลงหรือทำความเข้าใจใด ๆ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อก่อให้เกิดรายการตามประเภทที่กำหนด และมีขนาดหรือมูลค่ารายการมีผลกระทบต่อบริษัทในระดับที่ถือว่ามีนัยสำคัญตามที่หลักเกณฑ์กำหนด ซึ่งการทำรายการดังกล่าวอาจกระทบต่อฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน หรือสิทธิผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ประเภทรายการที่เข้าข่ายต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

- (1) การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์⁴
- (2) การโอนหรือสละสิทธิประโยชน์ รวมตลอดถึงการสละสิทธิเรียกร้องที่มีต่อผู้ที่ก่อความเสียหายแก่บริษัท ไม่ว่าจะสิทธิประโยชน์นั้นจะเกี่ยวเนื่องกับสินทรัพย์ของบริษัทหรือบริษัทย่อย
- (3) การเข้าทำ แก่ไข หรือเลิกสัญญาเกี่ยวกับการให้เช่า หรือให้เช่าซื้อกิจการ หรือสินทรัพย์ทั้งหมดหรือบางส่วน⁵
- (4) การให้กู้ยืมเงิน การให้สินเชื่อ การค้ำประกัน การทำนิติกรรมผูกพันบริษัทให้ต้องรับภาระทางการเงินเพิ่มขึ้น ในกรณีที่บุคคลภายนอกขาดสภาพคล่องหรือไม่สามารถปฏิบัติตามชำระหนี้ได้หรือการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในลักษณะอื่นใดแก่บุคคลอื่น⁶

ทั้งนี้ ให้รวมถึงการดำเนินการที่มีความมุ่งหมายหรือเนื้อหาสาระที่แท้จริง (substance) เป็นรายการที่มีนัยสำคัญตามที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ หรือการดำเนินการอื่นใดที่มีลักษณะทำนองเดียวกันด้วย

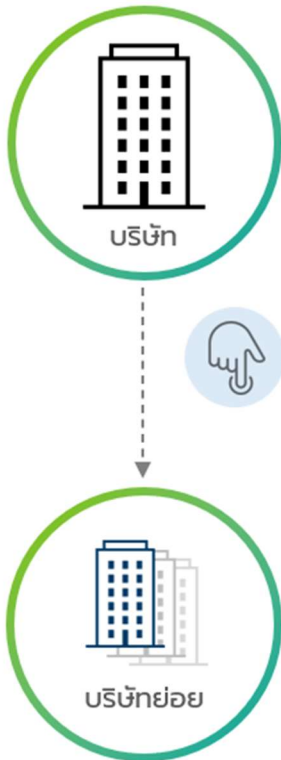
⁴ ไม่รวมถึงกรณีการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์หมุนเวียนที่ใช้ในการประกอบธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย

⁵ ไม่รวมถึงกรณีที่เป็นธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย เช่น การให้เช่าพื้นที่ของบริษัทที่ประกอบธุรกิจห้างสรรพสินค้า การให้เช่ารถยนต์ของบริษัทที่ประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์ เป็นต้น

⁶ ไม่รวมถึงกรณีต่อไปนี้:

- เป็นธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย เช่น การให้สินเชื่อของสถาบันการเงินหรือบริษัทที่ประกอบธุรกิจให้บริการสินเชื่อ เป็นต้น
- การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทย่อย ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทที่มีหน้าที่ต้องพิจารณาความจำเป็นและความสมเหตุสมผลในการทำรายการ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อบริษัทเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากจะมีการให้ความช่วยเหลือทางการเงินที่เกินกว่าสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทในบริษัทย่อยดังกล่าว คณะกรรมการบริษัทจะต้องพิจารณารายการด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty

นิยามที่เกี่ยวข้อง

- บริษัทจดทะเบียน ใน SET/mai (ไม่รวม LiVEX)
- บริษัทมหาชนจำกัดที่เคยได้รับอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ต่อประชาชน และยังคงมีหน้าที่จัดทำและส่งรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานตามมาตรา 56 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

อำนาจควบคุมกิจการ:

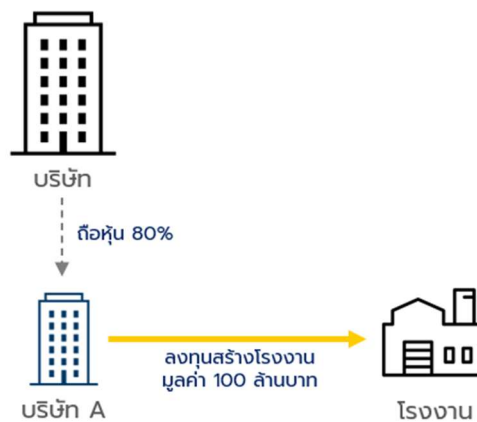
- การถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมด
- การมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลหนึ่ง ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือไม่ว่าเพราะเหตุอื่นใด
- การมีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม

- บริษัทจำกัด/บริษัทมหาชนจำกัด ที่บริษัทมีอำนาจควบคุมกิจการ (นับต่อไปทุกตลอดสาย)

หมายเหตุ: อ้างอิงนิยาม “บริษัทย่อย” และ “อำนาจควบคุมกิจการ” ตามมาตรา 89/1 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ ทั้งนี้ บริษัทที่เข้าข่ายเป็นบริษัทย่อยตามนิยามดังกล่าวอาจแตกต่างจากหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานการบัญชีได้

คำอธิบายเพิ่มเติม: กรณีการทำรายการของบริษัทย่อย ให้พิจารณาเช่นเดียวกับกรณีบริษัทเป็นผู้ทำรายการ และให้คำนวณมูลค่ารายการ (ตามรายละเอียดในข้อ 1.3) ทั้งจำนวนโดยไม่ต้องลดทอนมูลค่าตามสัดส่วนการถือหุ้น (pro rata) แม้ว่าบริษัทจะไม่ได้ถือหุ้นในสัดส่วนทั้งหมดในบริษัทย่อยดังกล่าวก็ตาม

บริษัท A ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้น 80% ทำรายการลงทุนสร้างโรงงานมูลค่า 100 ล้านบาท

กรณีนี้บริษัทจะต้องคำนวณมูลค่ารายการ โดยคำนวณ 100% ของมูลค่ารายการ 100 ล้านบาท (ไม่ใช่ $80\% \times 100$ ล้านบาท)

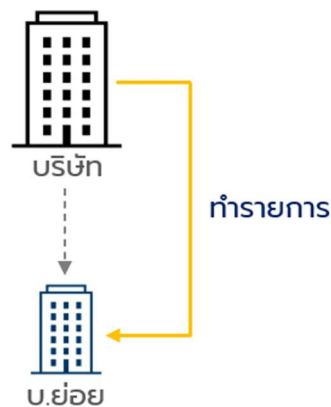
1.2 รายการที่ได้รับยกเว้นตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจและลดภาระของบริษัทในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์สำนักงาน ก.ล.ต. จึงกำหนดข้อยกเว้นสำหรับรายการบางประเภทซึ่งอาจเกิดขึ้นเป็นประจำในการดำเนินธุรกิจของบริษัท ให้ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

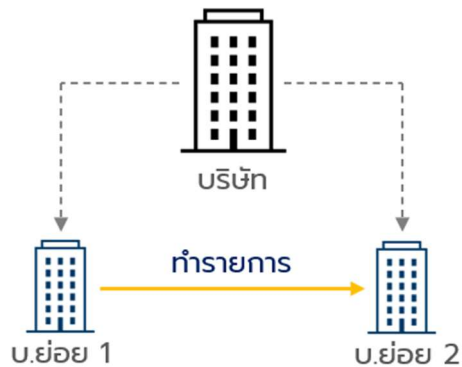
(1) การจัดตั้งบริษัทย่อย

(2) การทำรายการระหว่างบริษัทและบริษัทย่อยของบริษัท

(3) การทำรายการระหว่างบริษัทย่อยของบริษัท

ทั้งนี้ แม้การทำรายการระหว่างบริษัทและบริษัทย่อย (ตามข้อ 1.2(2)) และการทำรายการระหว่างบริษัทย่อย (ตามข้อ 1.2(3)) จะได้รับยกเว้นให้ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการหรือผู้บริหารของบริษัทยังคงต้องพิจารณาความจำเป็นและความสมเหตุสมผลของรายการด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty โดยหากการทำรายการมีส่วนทำให้ส่วนได้เสียหรือสัดส่วนความเป็นเจ้าของของบริษัทในสินทรัพย์ที่ทำรายการเปลี่ยนแปลงไป หรือมีเงื่อนไขในการทำรายการที่อาจกระทบต่อสิทธิและผลประโยชน์ของบริษัท คณะกรรมการหรือผู้บริหารของบริษัทมีหน้าที่ต้องพิจารณาความจำเป็นและความสมเหตุสมผลในการทำรายการ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อบริษัทเป็นสำคัญ

(4) การบริหารสภาพคล่อง

การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริหารสภาพคล่องของบริษัทหรือบริษัทย่อยในกรณีดังต่อไปนี้ เข้าข่ายเป็นรายการที่ได้รับยกเว้นให้ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

- การลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินที่มีความเสี่ยงต่ำ⁷ ซึ่งได้แก่:
 - พันธบัตรรัฐบาล
 - ตราสารหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ยเต็มจำนวนอย่างไม่มีเงื่อนไข⁸
 - หน่วยลงทุนของกองทุนรวมตลาดเงิน หรือกองทุนรวมตราสารหนี้
- การซื้อหุ้นคืน (treasury stock)

คำถามที่พบบ่อย: บริษัทสามารถลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดข้างต้นได้หรือไม่?

ตอบ: บริษัทสามารถพิจารณาสภาพคล่องส่วนเกินที่มีอยู่ไปลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินอื่น ๆ เช่น หุ้น หุ้นกู้ กองทุนรวมที่มีการลงทุนในตราสารทุน กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐาน ทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือสินทรัพย์ดิจิทัลได้ โดยจะต้องคำนวณมูลค่ารายการและปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญตามปกติ และมูลค่าการลงทุนจะต้องไม่ทำให้บริษัทเข้าข่ายประกอบธุรกิจบริหารจัดการเงินลงทุน (investment company) ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต.⁹

⁷ สำหรับกรณีการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินซึ่งเป็นการดำเนินธุรกิจตามปกติของสถาบันการเงิน ธุรกิจประกันภัย หรือธุรกิจหลักทรัพย์ให้ถือว่าเป็นการบริหารสภาพคล่องซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการทำรายการที่มีนัยสำคัญ แม้สินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวจะอยู่นอกเหนือประเภทสินทรัพย์ทางการเงินที่มีความเสี่ยงต่ำตามที่กำหนดไว้ก็ตาม

⁸ กรณีการลงทุนในหุ้นกู้ที่ออกโดยรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ที่กระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ยเต็มจำนวนอย่างไม่มีเงื่อนไขไม่เข้าข่ายได้รับยกเว้น และบริษัทยังคงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

⁹ การลงทุนในหลักทรัพย์ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือสินทรัพย์ดิจิทัล จะต้องมียุทธศาสตร์ไม่เกินร้อยละ 40 ของสินทรัพย์รวมตามงบการเงินหรืองบการเงินรวมงวดล่าสุด ตามประกาศแนวปฏิบัติ ที่ นป. 5/2566 เรื่อง แนวทางการพิจารณาการลงทุนของบริษัทที่มีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจบริหารจัดการเงินลงทุน (investment company) ลงวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2566

ในการคำนวณมูลค่ารายการสำหรับรายการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่ได้รับยกเว้นการปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ อนุโลมให้บริษัทสามารถคำนวณมูลค่าและขออนุมัติรายการ ในลักษณะกรอบวงเงินลงทุนรวมได้ โดยคำนวณตามเกณฑ์มูลค่ารวมของสิ่งตอบแทน (ตามรายละเอียดในข้อ 1.3) โดยฝ่ายจัดการของบริษัทสามารถดำเนินการลงทุนภายใต้กรอบวงเงินและ นโยบายการลงทุนที่ได้รับอนุมัติ โดยไม่ต้องคำนวณมูลค่าตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญสำหรับ รายการซื้อขายสินทรัพย์ทางการเงินเป็นราย transaction อีก

ทั้งนี้ การพิจารณาการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวต้องเป็นไปด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต โดยคณะกรรมการบริษัทต้องพิจารณากำหนดกรอบวงเงินและ นโยบายการคัดเลือกสินทรัพย์และการพิจารณาการลงทุนที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น สภาพ คล่องคองเหลือของบริษัท แผนการใช้เงิน ความเสี่ยง ความผันผวนของราคาและสภาพคล่องการซื้อขาย เปรียบเทียบกับผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ เป็นต้น นอกจากนี้ คณะกรรมการควรมีการทบทวนความ เหมาะสมของกรอบวงเงินและนโยบายการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงจัด ให้มีกลไกติดตามและสอบทานเพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทได้ปฏิบัติตามกรอบวงเงินและนโยบายที่กำหนดไว้

(5) การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์หมุนเวียนที่ใช้ในการประกอบธุรกิจปกติ

การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์หมุนเวียนที่ใช้ในการประกอบธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัท ย่อย เช่น วัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ วัสดุสิ้นเปลือง เป็นต้น ได้รับการยกเว้นให้ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ การทำรายการที่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ให้พิจารณาปัจจัยด้านลักษณะการทำธุรกิจและการบันทึกบัญชีของบริษัท นั้น ๆ ประกอบการพิจารณาด้วย

ตัวอย่าง: กรณีที่ได้รับยกเว้น เช่น:

- การซื้อวัตถุดิบมาเพื่อผลิตสินค้า หรือการซื้อสินค้ามาเพื่อจำหน่าย โดยวัตถุดิบหรือสินค้านี้ดังกล่าวมี การบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนของบริษัท

- การซื้อที่ดินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์เพื่อจำหน่าย โดยที่ดิน รวมถึงสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวจะมีการบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนของบริษัท

- การจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ต่าง ๆ ข้างต้น

ตัวอย่าง: กรณีที่ไม่ได้รับยกเว้น เช่น:

- การซื้อที่ดินโดยยังไม่มีวัตถุประสงค์การพัฒนาที่ชัดเจน รวมถึงการซื้อที่ดินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ประเภทให้เช่าหรือเพื่อใช้ประโยชน์ภายในบริษัท เช่น โรงแรม ห้างสรรพสินค้า โรงงาน อาคารสำนักงาน ซึ่งที่ดินรวมถึงสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวจะมีการบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนของบริษัท

- การซื้อเครื่องจักรหรืออุปกรณ์เพื่อใช้ประโยชน์ภายในบริษัท ซึ่งมีการบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนของบริษัท

- การจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ต่าง ๆ ข้างต้น

(6) การทำรายการดังต่อไปนี้ที่เป็นธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย

● การเช่าทำ แก๊ส หรือเลิกสัญญาเกี่ยวกับการให้เช่า หรือให้เช่าซื้อกิจการ หรือสินทรัพย์ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย

ตัวอย่าง: กรณีที่ได้รับยกเว้น เช่น:

- การทำรายการเกี่ยวกับการให้เช่าพื้นที่ของบริษัทหรือบริษัทย่อยที่ประกอบธุรกิจห้างสรรพสินค้า
- การให้เช่ารถยนต์ของบริษัทประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์

● การให้กู้ยืมเงิน การให้สินเชื่อ การค้ำประกัน การทำนิติกรรมผูกพันบริษัทให้ต้องรับภาระทางการเงินเพิ่มขึ้น ในกรณีที่บุคคลภายนอกขาดสภาพคล่องหรือไม่สามารถปฏิบัติการชำระหนี้ได้ หรือการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในลักษณะอื่นใดแก่บุคคลอื่น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย

ตัวอย่าง: กรณีที่ได้รับยกเว้น เช่น:

- การให้สินเชื่อของสถาบันการเงินหรือบริษัทที่ประกอบธุรกิจให้บริการสินเชื่อ

1.3 การคำนวณและการนับรวมมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ

1.3.1 เกณฑ์การคำนวณมูลค่ารายการ

การคำนวณมูลค่ารายการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ มีวัตถุประสงค์ให้บริษัทพิจารณาผลกระทบจากการทำรายการที่จะมีต่อบริษัททั้งในด้านสินทรัพย์สุทธิ กำไรสุทธิ สินทรัพย์รวม และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการออกหุ้นเพิ่มทุน (dilution effect) โดยให้บริษัทใช้มูลค่าสูงสุดที่คำนวณได้ตามเกณฑ์การคำนวณที่กำหนดดังต่อไปนี้ ในการพิจารณาหน้าที่ที่ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

ทั้งนี้ ในการคำนวณมูลค่ารายการให้บริษัทใช้ตัวเลขจากงบการเงินรวม (หรืองบการเงินเฉพาะกิจการในกรณีที่บริษัทไม่มีการจัดทำงบการเงินรวม) ฉบับล่าสุด ที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชี

เกณฑ์การคำนวณ

(1) เกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ

$$\frac{\text{สัดส่วนที่ได้มาหรือจำหน่ายไปของบริษัทที่ลงทุน} \times \text{สินทรัพย์สุทธิของบริษัทที่ลงทุน} \times 100}{\text{สินทรัพย์สุทธิของบริษัท}}$$

หมายเหตุ

- กรณีที่มีการจัดทำงบการเงินรวม ให้ใช้สินทรัพย์สุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่
(สินทรัพย์รวม - หนี้สินรวม - ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม)
- ให้ใช้ตัวเลขจากงบการเงินฉบับล่าสุดในการคำนวณ โดยงบการเงินฉบับล่าสุดของบริษัทและบริษัทที่ลงทุนอาจเป็นคนละงวดกันก็ได้
- กรณีสินทรัพย์สุทธิของบริษัทมีค่าติดลบ ไม่ต้องคำนวณมูลค่ารายการตามเกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ

คำแนะนำ หรือคำอธิบายเพิ่มเติม

- เกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ ใช้ในกรณีการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งหุ้นของบริษัทอื่น รวมถึงการใช้สิทธิจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนที่ไม่เป็นไปตามสัดส่วนการถือหุ้น หรือสละสิทธิการซื้อหุ้นเพิ่มทุนแบบ Right Offering (RO) หรือ Preferential Public Offering (PPO)

(2) เกณฑ์กำไรสุทธิ

$$\frac{\text{สัดส่วนที่ได้มาหรือจำหน่ายไปของบริษัทที่ลงทุน} \times \text{กำไรสุทธิของบริษัทที่ลงทุน} \times 100}{\text{กำไรสุทธิของบริษัท}}$$

หมายเหตุ

- ใช้กำไรสุทธิ 4 ไตรมาสล่าสุด
- ในกรณีที่มีการจัดทำงบการเงินรวม ให้ใช้กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่
(กำไรสำหรับงวด - ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม)
- ให้ใช้ตัวเลขจากงบการเงินฉบับล่าสุดในการคำนวณ โดยงบการเงินฉบับล่าสุดของบริษัทและบริษัทที่ลงทุนอาจเป็นคนละงวดกันก็ได้
- กรณีบริษัทมีผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิ ไม่ต้องคำนวณมูลค่ารายการตามเกณฑ์กำไรสุทธิ

คำแนะนำ หรือคำอธิบายเพิ่มเติม

- เกณฑ์กำไรสุทธิ ใช้ในกรณีการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งหุ้นของบริษัทอื่น รวมถึงการใช้สิทธิจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนที่ไม่เป็นไปตามสัดส่วนการถือหุ้นหรือสละสิทธิการซื้อหุ้นเพิ่มทุนแบบ Right Offering (RO) หรือ Preferential Public Offering (PPO)

(3) เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน

$$\frac{\text{มูลค่าที่ต้องชำระหรือได้รับชำระ} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวมของบริษัท}}$$

คำแนะนำ หรือคำอธิบายเพิ่มเติม

- ใช้ได้กับการทำรายการที่มีนัยสำคัญทุกกรณีที่มีการชำระหรือได้รับชำระสิ่งตอบแทน

(4) เกณฑ์มูลค่าหุ้นทุน

$$\frac{\text{จำนวนหุ้นที่ออกเพื่อชำระค่าสินทรัพย์} \times 100}{\text{จำนวนหุ้นที่ออกและชำระแล้วของบริษัท}}$$

คำแนะนำ หรือคำอธิบายเพิ่มเติม

- ใช้ในกรณีที่บริษัทมีการออกหุ้นเพื่อชำระค่าสินทรัพย์ (กรณีที่เป็นการออกหุ้นของบริษัทย่อย ไม่ต้องคำนวณ)
- ใช้จำนวนหุ้นทั้งหมดที่ออกและชำระแล้วของบริษัทก่อนที่จะมีการออกหุ้นเพื่อชำระค่าสินทรัพย์

สรุปเกณฑ์การคำนวณมูลค่ารายการโดยแบ่งตามลักษณะการทำรายการและวิธีการชำระสิ่งตอบแทน

รายการ	การได้มาหรือจำหน่ายไป ซึ่งหุ้นของนิติบุคคล		กรณีอื่น ๆ	
	เงินสด	ออกหุ้น	เงินสด	ออกหุ้น
วิธีการชำระสิ่งตอบแทน				
1. เกณฑ์กำไรสุทธิ	✓	✓		
2. เกณฑ์กำไรสุทธิ	✓	✓		
3. เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน	✓	✓	✓	✓
4. เกณฑ์มูลค่าหุ้นทุน		✓		✓

คำถามที่พบบ่อย: บริษัทจะต้องนับรวมรายการใดบ้างในการคำนวณมูลค่ารวมสิ่งตอบแทนในกรณีการซื้อสินทรัพย์?

ตอบ: รายการที่ต้องนับรวม ได้แก่มูลค่าของสิ่งตอบแทนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์นั้น รวมถึงภาระผูกพันที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาซึ่งสินทรัพย์ เช่น

- ราคาซื้อสินทรัพย์ตามสัญญา
- ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมเพื่อให้สินทรัพย์พร้อมใช้งาน เช่น ค่าขนย้าย ติดตั้ง ปรับปรุง หรือก่อสร้างเพิ่มเติม เป็นต้น
- มูลค่าการรับภาระหนี้หรือภาระผูกพันที่รับโอนมาพร้อมสินทรัพย์¹⁰

รายการที่ไม่ต้องนับรวม ได้แก่ค่าใช้จ่ายประกอบธุรกรรมที่ไม่ใช่สิ่งตอบแทนที่จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์โดยตรง เช่น

- financing cost เช่น ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียมธนาคาร
- due diligence cost เช่น ค่าที่ปรึกษาทางการเงิน ผู้ประเมินมูลค่าสินทรัพย์ ที่ปรึกษากฎหมาย
- commission
- vat. รวมถึงภาษีอื่น ๆ และค่าธรรมเนียมการโอนกรรมสิทธิ์
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานภายหลังการได้มาซึ่งสินทรัพย์ และค่าบำรุงรักษา

แนวปฏิบัติเพิ่มเติมสำหรับการคำนวณมูลค่ารายการตาม “เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน”

เพื่อให้มูลค่าที่ใช้ในการคำนวณมูลค่ารายการตามเกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทนสะท้อนมูลค่าที่เหมาะสมของสินทรัพย์ที่ทำรายการและเป็นการปกป้องคุ้มครองสิทธิที่ผู้ถือหุ้นพึงได้รับตามหลักเกณฑ์สำนักงาน ก.ล.ต. จึงมีการกำหนดแนวปฏิบัติเพิ่มเติมสำหรับการคำนวณมูลค่ารายการตามเกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน ดังนี้

(1) กรณีจำหน่ายสินทรัพย์ที่เป็นหลักทรัพย์ หรือออกหลักทรัพย์เพื่อชำระเป็นสิ่งตอบแทนในการซื้อสินทรัพย์

ให้เลือกใช้มูลค่าที่สูงที่สุดจากตัวเลือกดังต่อไปนี้:

- มูลค่าของสิ่งตอบแทน (ราคาที่ตกลงซื้อขาย)
- มูลค่าตามบัญชี (มูลค่าสินทรัพย์สุทธิ)¹¹ ตามงบการเงินฉบับล่าสุดของผู้ออกหลักทรัพย์ ที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชี¹² โดยแบ่งเป็นกรณีดังนี้

¹⁰ ในกรณีซื้อกิจการที่มีหนี้สิน หากบริษัทไม่ได้ต้องเข้าไปรับภาระหนี้หรือค้ำประกันหนี้ให้กับกิจการดังกล่าว บริษัทไม่ต้องรวมภาระหนี้ดังกล่าวในการคำนวณมูลค่ารวมสิ่งตอบแทน

¹¹ กรณีที่มีการจัดทางการเงินรวม ให้ใช้ สินทรัพย์สุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่: สินทรัพย์รวม – หนี้สินรวม – ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม

¹² ในกรณีที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นหรือมีความชัดเจนว่าจะเกิดขึ้นภายหลังวันที่ระบุในงบการเงิน ซึ่งมีผลให้มูลค่าตามบัญชีตามงบการเงินฉบับล่าสุดที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชีไม่สะท้อนมูลค่าที่แท้จริง คณะกรรมการบริษัทอาจพิจารณาให้มีการปรับปรุงมูลค่าทางบัญชีดังกล่าวได้ ตามแนวทางในหัวข้อ “ประเด็นพิจารณาอื่น ๆ เกี่ยวกับการคำนวณมูลค่ารายการ: กรณีที่มีเหตุจำเป็นที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ควรใช้งบการเงินฉบับล่าสุดที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชี”

กรณีบริษัทหรือบริษัทย่อยจำหน่ายหลักทรัพย์ของบริษัทอื่น:¹³ ให้ใช้งบการเงินของบริษัทดังกล่าวที่ถูกต้อง

กรณีบริษัทหรือบริษัทย่อยออกหลักทรัพย์เพื่อชำระเป็นสิ่งตอบแทนในการซื้อสินทรัพย์: ให้ใช้งบการเงินของบริษัทหรือบริษัทย่อยที่เป็นผู้ออกหลักทรัพย์

- มูลค่าตามราคาตลาด (ถ้ามี) ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน โดยให้ใช้ราคาถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ 7 - 15 วันติดต่อกัน ก่อนวันอนุมัติรายการ

- มูลค่ายุติธรรมที่จัดทำโดยที่ปรึกษาทางการเงิน (ถ้ามี) ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่มีการจัดทำเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาของบริษัทอยู่แล้ว โดยไม่ถือเป็นข้อบังคับตามหลักเกณฑ์ให้บริษัทต้องจัดทำ

(2) กรณีจำหน่ายสินทรัพย์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่หลักทรัพย์

ให้เลือกใช้มูลค่าที่สูงที่สุดจากตัวเลือกดังต่อไปนี้:

- มูลค่าของสิ่งตอบแทน (ราคาที่ได้ตกลงซื้อขาย)

- มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่จำหน่าย ตามงบการเงินฉบับล่าสุดของบริษัทที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชี

- ราคาประเมินของสินทรัพย์ที่จำหน่าย¹⁴ ซึ่งจัดทำโดยผู้ประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. ในกรณีที่สินทรัพย์ที่สามารถประเมินมูลค่าได้ตามมาตรฐานวิชาชีพการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ เช่น อสังหาริมทรัพย์ เครื่องจักร อุปกรณ์ เป็นต้น ทั้งนี้ ราคาประเมินที่นำมาใช้พิจารณาไม่ควรจัดทำมานานเกินกว่า 12 เดือน เพื่อให้ราคาดังกล่าวมีความเหมาะสมและสะท้อนมูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์

ทั้งนี้ บริษัทอาจพิจารณาไม่จัดให้มีการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ได้ หากคณะกรรมการหรือผู้บริหารของบริษัทพิจารณาด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty แล้วเห็นว่าภาระและต้นทุนในการจัดให้มีการประเมินราคาสินทรัพย์ไม่คุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่บริษัทจะได้รับและไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสิทธิที่ผู้ถือหุ้นพึงได้รับตามหลักเกณฑ์¹⁵ หรือรายงานการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ที่มีอยู่ซึ่งอาจมีระยะเวลาเกินกว่า 12 เดือน ยังคงมีความเหมาะสมและสะท้อนมูลค่าปัจจุบัน

(3) กรณีจำหน่ายหุ้นบริษัทย่อย หรือสละสิทธิการซื้อหุ้นเพิ่มทุนในบริษัทย่อย¹⁶ จนบริษัทดังกล่าวสิ้นสภาพบริษัทย่อย

¹³ ให้นำรวมถึงกรณีชำระชำระสิ่งตอบแทนในการซื้อสินทรัพย์ (pay in kind) ด้วยหลักทรัพย์ เช่น ชำระค่าสินทรัพย์ด้วยหุ้นของบริษัทอื่นที่บริษัทถืออยู่

¹⁴ รายงานการประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณาจะต้องเป็นรายงานประเมินมูลค่าทรัพย์สินเพื่อวัตถุประสงค์สาธารณะ

¹⁵ เช่น มูลค่าสินทรัพย์ที่จำหน่ายไม่มีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าสินทรัพย์รวมของบริษัท และการใช้หรือไม่ใช้ราคาประเมินในการคำนวณมูลค่ารายการจะไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับอำนาจอนุมัติรายการหรือหน้าที่ที่บริษัทต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

¹⁶ สำหรับกรณีสละสิทธิการซื้อหุ้นเพิ่มทุนแบบ Right Offering (RO) หรือ Preferential Public Offering (PPO) และบริษัททราบแน่นอนถึงสถานะภายหลังการเพิ่มทุนของบริษัทดังกล่าวว่าจะสิ้นสภาพการเป็นบริษัทย่อยของบริษัท

ทั้งนี้ กรณีที่เป็นการเสนอขายหุ้นเพิ่มทุนแก่ประชาชนทั่วไปหรือบุคคลอื่น โดยที่บริษัทไม่ได้รับสิทธิการซื้อหุ้นเพิ่มทุน เช่น IPO (spin-off) Private Placement (PP) ไม่ถือเป็นการสละสิทธิการซื้อหุ้นเพิ่มทุน

กรณีที่บริษัทหรือบริษัทย่อยจำหน่ายไปซึ่งหุ้นในบริษัทย่อย หรือสละสิทธิการซื้อหุ้นเพิ่มทุนในบริษัทย่อย จนบริษัทดังกล่าวสิ้นสภาพการเป็นบริษัทย่อยของบริษัท¹⁷ ให้คำนวณมูลค่ารายการโดยรวมมูลค่าการให้ความช่วยเหลือทางการเงินและภาระผูกพันอื่นทั้งหมดที่บริษัทดังกล่าวคงค้างอยู่กับบริษัทด้วย

คำนวณมูลค่ารายการ:

- **เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน:** มูลค่าหุ้นที่จำหน่าย* + เงินให้กู้ยืมและการดอกเบี้ยคงค้าง
- **เกณฑ์กำไรสุทธิ/สินทรัพย์สุทธิ:** ตาม % การถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวที่เปลี่ยนแปลง

**ให้เลือกค่าที่สูงกว่าระหว่าง ราคาที่จำหน่าย กับ Book Value ของหุ้นในสัดส่วนที่จำหน่าย (กรณีนี้ไม่มีราคาตลาดและมูลค่ายุติธรรมที่จัดทำโดย FA)*

(4) กรณีการเข้าทำ แก้ว หรือเลิกสัญญาเกี่ยวกับการให้เช่า หรือให้เช่าซื้อกิจการ หรือสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย (ตามข้อ 1.1(3))

ให้คำนวณมูลค่ารายการตามวิธีการดังต่อไปนี้:

- กรณีการให้เช่า ให้คำนวณมูลค่ารายการตามมูลค่ารวมของค่าเช่าตลอดอายุสัญญาหรือตามระยะเวลาที่คาดว่าจะเช่าจริง¹⁸ โดยไม่ต้องคำนวณเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (net present value)

- กรณีการให้เช่าซื้อ ให้คำนวณมูลค่ารายการตามมูลค่าเงินต้นและดอกเบี้ยรวมตลอดอายุสัญญา

หมายเหตุ: สำหรับกรณีการเช่าหรือเช่าซื้อถือเป็นการทำรายการได้มาซึ่งสินทรัพย์ (ตามข้อ 1.1(1))

โดยให้คำนวณมูลค่ารายการตามวิธีการดังต่อไปนี้

- กรณีการเช่า ให้คำนวณมูลค่ารายการตามมูลค่ารวมของค่าเช่าตลอดอายุสัญญาหรือตามระยะเวลาที่คาดว่าจะให้เช่าจริง โดยไม่ต้องคำนวณเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (net present value)

¹⁷ นอกเหนือจากการพิจารณาสัดส่วนการถือหุ้นคงเหลือภายหลังการจำหน่ายหุ้นหรือสละสิทธิการเพิ่มทุนแล้ว จะต้องพิจารณาถึงการดำเนินการอื่นใดเพิ่มเติมซึ่งมีผลให้บริษัทดังกล่าวไม่เข้าข่ายเป็น “บริษัทย่อย” ตามนิยามที่กำหนดไว้ในมาตรา 89/1 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ ด้วย เช่น การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนกรรมการตัวแทนของบริษัทในบริษัทดังกล่าว เป็นต้น

¹⁸ ในกรณีที่มีความเป็นไปได้สูงว่าจะมีการต่ออายุสัญญาเช่า เมื่อพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการทำรายการและลักษณะการลงทุน เช่น กรณีการเช่าหรือให้เช่าที่ดินเป็นสัญญาระยะสั้นพร้อมสิทธิในการต่อสัญญา แต่มีการลงทุนก่อสร้างสินทรัพย์ที่มีอายุการใช้งานยาวนานกว่าอายุสัญญาเช่าเริ่มต้นอย่างมีนัยสำคัญ การพิจารณาเฉพาะระยะเวลาเริ่มต้นจึงอาจไม่สะท้อนภาระผูกพันและผลกระทบทางการเงินที่แท้จริง ดังนั้น เพื่อความรอบคอบระมัดระวัง ควรกำหนดระยะเวลาคำนวณค่าเช่าให้ครอบคลุมอย่างน้อยตลอดอายุการใช้งานของอาคารตามที่ใช้ในการคิดค่าเสื่อมราคา

อย่างไรก็ดี หากเป็นการเช่าหรือให้เช่าพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ในระยะสั้น หรือเป็นสัญญาที่สามารถพิจารณาการต่ออายุในอนาคตได้โดยที่ยังไม่มีภาระผูกพันต่อสัญญา และมีความสอดคล้องกับลักษณะสินทรัพย์ที่ต้องลงทุนเพิ่มเติมบนพื้นที่ดังกล่าว เช่น การเช่าพื้นที่เพื่อเปิดสาขาร้านอาหารภายใต้สัญญาเริ่มแรก 3 ปี พร้อมสิทธิในการต่ออายุ ซึ่งการที่จะพิจารณาใช้สิทธิต่ออายุหรือไม่ ขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานในอนาคตของสาขาดังกล่าว ในกรณีเช่นนี้อาจคำนวณมูลค่ารายการโดยใช้มูลค่าเช่าตามอายุสัญญาเริ่มแรก 3 ปีได้

- กรณีการเข้าซื้อ ให้คำนวณมูลค่ารายการตามมูลค่าของสิ่งตอบแทน (ราคาที่ตกลงซื้อขาย) ของสินทรัพย์ที่ตกลงทำรายการ โดยไม่ต้องรวมดอกเบี้ยและต้นทุนทางการเงินอื่นๆ

(5) การให้กู้ยืมเงิน การให้สินเชื่อ การค้ำประกัน การทำนิติกรรมผูกพันบริษัทให้ต้องรับภาระทางการเงินเพิ่มขึ้น ในกรณีที่บุคคลภายนอกขาดสภาพคล่องหรือไม่สามารถปฏิบัติการชำระหนี้ได้หรือการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในลักษณะอื่นใดแก่บุคคลอื่น ที่ไม่ใช่ธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย (ตามข้อ 1.1(4))

ให้คำนวณมูลค่ารายการตามมูลค่าเงินต้นและดอกเบี้ยรวมตลอดอายุสัญญา หรือมูลค่าค้ำประกัน หรือมูลค่าความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่บริษัทหรือบริษัทย่อยหากไม่ได้รับชำระหนี้

ทั้งนี้ การคำนวณมูลค่าดอกเบี้ย ให้คำนวณจากอัตราดอกเบี้ยตามที่ระบุในสัญญา หรืออัตราดอกเบี้ยจ่ายเฉลี่ยของบริษัทหรือบริษัทย่อย แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า¹⁹

ประเด็นพิจารณาอื่น ๆ เกี่ยวกับการคำนวณมูลค่ารายการ

กรณีที่มีเหตุจำเป็นที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ควรใช้งบการเงินฉบับล่าสุดที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชี

ในกรณีที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นหรือมีความชัดเจนว่าจะเกิดขึ้นภายหลังวันที่ระบุในงบการเงิน ซึ่งมีผลให้งบการเงินฉบับล่าสุดที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชีไม่สะท้อนฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานของบริษัท²⁰ คณะกรรมการบริษัทอาจพิจารณาจัดทำหรือปรับปรุงงบการเงินเพื่อให้สะท้อนผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าวได้ โดยในการพิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ขอให้คณะกรรมการพิจารณาด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของบริษัทและผลกระทบต่อสิทธิที่ผู้ถือหุ้นพึงได้รับตามหลักเกณฑ์เป็นสำคัญ

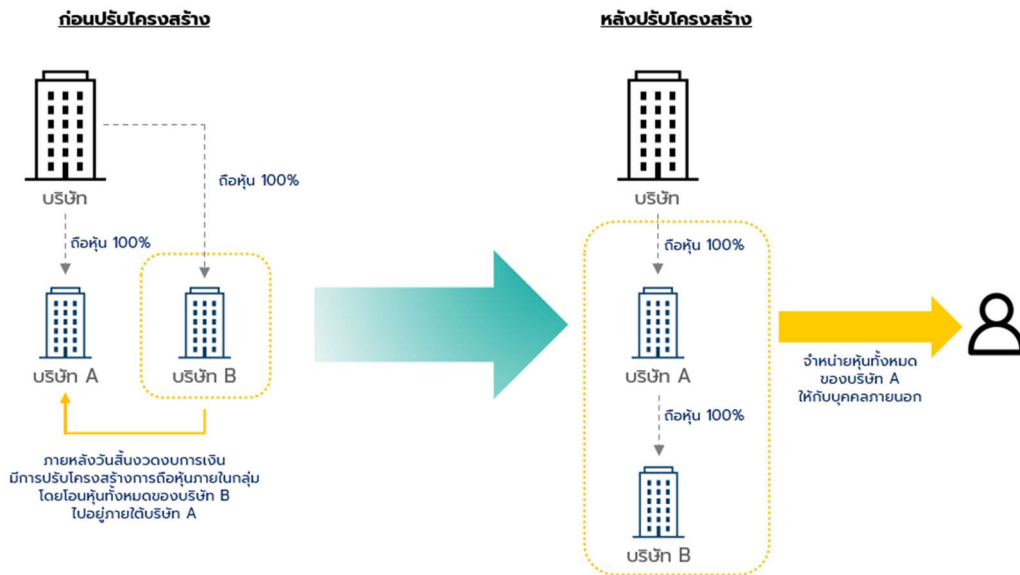
ทั้งนี้ บริษัทควรมีการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำหรือปรับปรุงงบการเงินดังกล่าวให้ชัดเจนในรายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติรายการดังกล่าว รวมถึงเปิดเผยข้อมูลให้ผู้ลงทุนได้รับทราบในสารสนเทศการทำรายการที่แจ้งต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (“ตลาดหลักทรัพย์ฯ”) และหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นด้วยในกรณีที่มูลค่ารายการเข้าข่ายเป็นรายการที่มีนัยสำคัญตามหลักเกณฑ์

¹⁹ โดยหลักแล้วหากบริษัทหรือบริษัทย่อยไม่ได้ประกอบธุรกิจสถาบันการเงินหรือธุรกิจให้บริการสินเชื่อก็ไม่ควรมีการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคลอื่นหากไม่มีเหตุจำเป็นและสมควร ทั้งนี้ หากบริษัทเห็นว่า ควรจะมีการทำรายการลักษณะดังกล่าว คณะกรรมการบริษัทจำเป็นต้องพิจารณาด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty เพื่อผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของบริษัท และควรคำนึงถึงต้นทุนทางการเงินของการให้กู้ยืมประกอบการพิจารณาด้วย

²⁰ เช่น การเพิ่มทุน การปรับโครงสร้างกลุ่มธุรกิจ การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ที่มีนัยสำคัญ เป็นต้น

ตัวอย่าง: กรณีที่อาจพิจารณาได้ว่างบการเงินฉบับล่าสุดที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชีอาจไม่สะท้อนฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานของบริษัท

ภายหลังวันสิ้นงวดงบการเงิน บริษัทต้องการจำหน่ายหุ้นของบริษัท A ที่ถืออยู่ทั้งหมดให้กับบุคคลภายนอก โดยก่อนการจำหน่าย จะมีการปรับโครงสร้างการถือหุ้นภายในกลุ่มบริษัทโดยโอนหุ้นทั้งหมดของบริษัท B ที่เคยถืออยู่โดยตรง ให้ไปอยู่ภายใต้บริษัท A รายละเอียดดังนี้

กรณีนี้งบการเงินฉบับล่าสุดของบริษัท A ที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชีอาจไม่สะท้อนฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานของบริษัท คณะกรรมการบริษัทจึงต้องพิจารณาปรับปรุงงบการเงินดังกล่าวให้สะท้อนผลกระทบจากการปรับโครงสร้างธุรกิจดังกล่าว ก่อนนำมาใช้ในการพิจารณามูลค่ารายการ

1.3.2 การนับรวมมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ

กรณีที่ต้องนับรวมมูลค่ารายการ

ให้บริษัทนับรวมรายการที่มีนัยสำคัญหลายรายการที่มีความเกี่ยวข้องกันหรือเป็นรายการภายใต้โครงการเดียวกัน ซึ่งเกิดขึ้นในระหว่าง 12 เดือนก่อนวันที่มีการตกลงเข้าทำรายการ รวมเป็นรายการเดียวกัน ยกเว้นรายการที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว

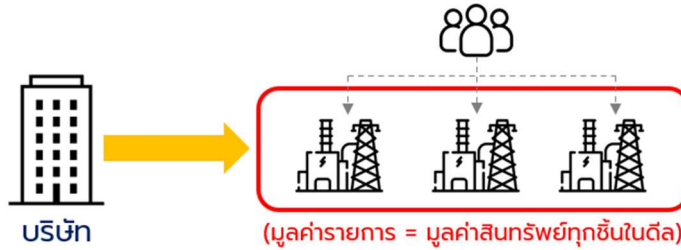
ทั้งนี้ ให้พิจารณาว่าวันที่คณะกรรมการ²¹ มีมติอนุมัติรายการเป็นวันที่ตกลงเข้าทำรายการ

²¹ หรือเป็นไปตามการมอบอำนาจภายในของบริษัท ในกรณีที่เป็นการขายรายการขนาดเล็กที่ไม่ได้มีข้อกำหนดเรื่องอำนาจอนุมัติรายการตามหลักเกณฑ์

ตัวอย่าง: ปัจจัยในการพิจารณารายการที่มีความเกี่ยวข้องกันหรือเป็นรายการภายใต้โครงการเดียวกัน (ซึ่งหากเกิดขึ้นภายในช่วงเวลา 12 เดือนย้อนหลัง จะต้องนับรวมเป็นรายการเดียวกันในการคำนวณมูลค่ารายการ)

การซื้อขายสินทรัพย์หลายชิ้นกับกลุ่มบุคคลเดียวกัน²² เช่น

- ซื้อโรงไฟฟ้า โรงแรม หลายแห่ง จากกลุ่มผู้ขายเดียวกัน

การซื้อขายสินทรัพย์หลายชิ้นซึ่งใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น

- ซื้อที่ดินหลายแปลงจากหลายบุคคล เพื่อสร้างโครงการเดียวกัน

- ซื้อ/ขาย หลักทรัพย์ของบริษัทหรือกลุ่มบริษัทเดียวกันกับหลายบุคคล

ทั้งนี้ ในกรณีที่เป็นการได้มาซึ่งหุ้นของกิจการที่เป็นบริษัทจดทะเบียนจนทำให้เกิดหน้าที่ทำ คำเสนอซื้อหลักทรัพย์ทั้งหมดของกิจการ (tender offer) ให้บริษัทพิจารณานับรวมมูลค่ารายการที่เกิดจากหน้าที่ดังกล่าวด้วย

²² กรณีสินทรัพย์บางประเภทที่บริษัทอาจมีความจำเป็นต้องซื้อจากผู้ขายรายเดียวกัน เช่น การซื้อเครื่องจักรหรืออุปกรณ์บางประเภทซึ่งอาจมีผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายเพียงไม่กี่ราย หรือการรวมคำสั่งซื้อไว้ที่ผู้จำหน่ายรายเดียวจะช่วยให้สร้างอำนาจต่อรองทางการค้าให้กับบริษัท หากบริษัทซื้อสินทรัพย์ดังกล่าวหลายรายการจากผู้ขายรายเดียว โดยที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาใช้ในโครงการเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกัน บริษัทอาจไม่นับรวม 2 รายการดังกล่าวเข้าด้วยกันก็ได้

ทั้งนี้ หลักพิจารณาข้างต้นให้ใช้ในกรณีการดำเนินการอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันด้วย เช่น การว่าจ้างผู้รับเหมา ว่าจ้างพัฒนาระบบ เป็นต้น

วิธีการนับรวมมูลค่ารายการ

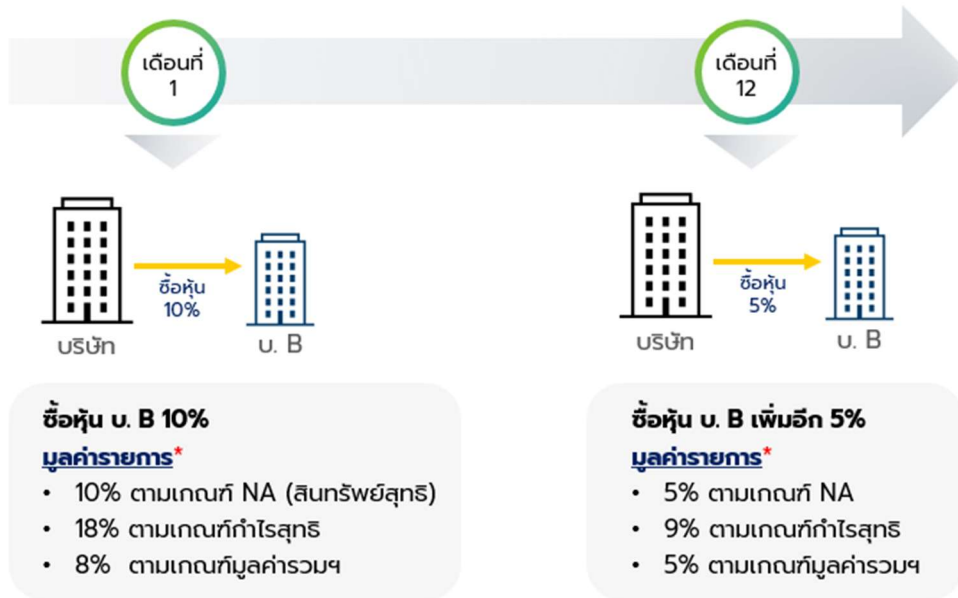
เมื่อมีรายการที่มีนัยสำคัญที่เข้าข่ายต้องนับรวมมูลค่ารายการเป็นรายการเดียวกันตามหลักเกณฑ์ข้างต้น ให้บริษัทนับรวมมูลค่ารายการตามวิธีการดังนี้

(1) นับรวมตัวเลข % ที่คำนวณได้ของแต่ละรายการเข้าด้วยกัน โดยรวมแยกตามแต่ละเกณฑ์การคำนวณในข้อ 1.3.1²³

(2) นับรวมมูลค่ารายการแยกกันระหว่างกรณีที่เป็นกรณที่ได้มา และกรณีที่เป็นกรณที่จำหน่ายไป ในกรณีรายการที่เข้าข่ายต้องนับรวมนั้นมีการทำรายการในทั้ง 2 ลักษณะ

ตัวอย่าง: การนับรวมมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ

บริษัทมีการทำรายการซื้อหุ้นบริษัท B 2 ครั้ง ภายในระยะเวลา 12 เดือน โดยมีรายละเอียดดังนี้

*หมายเหตุ: ค่าบวกลบโดยอิงงบการเงินฉบับล่าสุดในแต่ละช่วงเวลาที่ทำการ

กรณีนี้เข้าข่ายเป็นรายการที่มีความเกี่ยวข้องกันหรือเป็นรายการภายใต้โครงการเดียวกัน ซึ่งเกิดขึ้นภายในระยะเวลา 12 เดือน จึงต้องนับรวมเป็นรายการเดียวกัน โดยมีวิธีนับรวมมูลค่ารายการดังนี้

เกณฑ์การคำนวณ	มูลค่ารายการรวม
เกณฑ์ NA (สินทรัพย์สุทธิ)	10% + 5% = 15%
เกณฑ์กำไรสุทธิ	18% + 9% = 27%
เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน	8% + 5% = 13%
เกณฑ์มูลค่าหุ้นทุน	บริษัทไม่มีการออกหุ้นใหม่ จึงไม่ต้องคำนวณ

จากการนับรวมมูลค่ารายการ มูลค่ารายการรวมตามเกณฑ์กำไรสุทธิมีค่าสูงสุด คือ 27% จึงให้ใช้ตัวเลขนี้ในการพิจารณาหน้าที่ดำเนินการของบริษัทตามหลักเกณฑ์ที่มีนัยสำคัญ ตามรายละเอียดในข้อ 1.4

²³ ได้แก่ เกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ เกณฑ์กำไรสุทธิ เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน และเกณฑ์มูลค่าหุ้นทุน

อำนาจของสำนักงาน ก.ล.ต.

หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าบริษัทมีเจตนาทำรายการแยกเป็นหลายรายการเพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจพิจารณานับรวมรายการต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นรายการเดียวกันได้

1.4 หน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

1.4.1 การดำเนินการตามมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ

กรณีทั่วไป

ให้บริษัทใช้มูลค่ารายการสูงสุดที่คำนวณได้ตามข้อ 1.3 ในการพิจารณาหน้าที่ดำเนินการตามแต่ละขนาดรายการดังนี้

รายการขนาดเล็ก: มูลค่ารายการ น้อยกว่า 25%

บริษัทสามารถดำเนินการได้โดยไม่มีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เรื่องการทำรายการที่มีนัยสำคัญ โดยบริษัทยังคงต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับบริษัท และกฎระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง

รายการขนาดกลาง: มูลค่ารายการ ตั้งแต่ 25% ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 50%

บริษัทมีหน้าที่ดำเนินการดังนี้

(1) ดำเนินการเสนอเรื่องให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติให้เสนอวาระต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการทำรายการ

(2) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำรายการที่มีนัยสำคัญที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.1 ผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์²⁴ ภายในวันที่คณะกรรมการบริษัทมีมติให้เสนอวาระต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการทำรายการ

(3) ดำเนินการขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น

- จัดส่งหนังสือนัดประชุมที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.2 ให้แก่ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าอย่างน้อย 14 วันก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น พร้อมเปิดเผยหนังสือนัดประชุมผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์²⁴

- ต้องได้รับอนุมัติรายการด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง โดยไม่นับส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสีย

ทั้งนี้ กรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบแสดงความเห็นว่าบริษัทหรือบริษัทย่อยไม่สมควรเข้าทำรายการที่มีนัยสำคัญ²⁵ ต้องไม่มีผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นและมีสิทธิออกเสียงรวมกัน

²⁴ กรณีบริษัทมหาชนจำกัดที่เคยได้รับอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ต่อประชาชนและยังคงมีหน้าที่จัดทำและส่งรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทตามมาตรา 56 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ แต่ไม่ได้มีสถานะเป็นบริษัทจดทะเบียนแล้ว จะไม่มีหน้าที่ในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ

²⁵ ยึดตามมติของคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะ

ตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไปของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงคัดค้าน การทำรายการ

(4) รายงานความคืบหน้าภายหลังการทำรายการที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น ตามที่กำหนดดังนี้ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในข้อ 3.2.2)

การรายงานเมื่อเกิดเหตุการณ์

ให้บริษัทรายงานผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยไม่ชักช้าเมื่อมีการยกเลิก รายการหรือไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ²⁶ โดยรายงานภายใน วันทำการถัดจากวันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุการณ์ดังกล่าว

ทั้งนี้ ในการพิจารณายกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียดที่มีนัยสำคัญของรายการซึ่งเคยได้รับ อนุมัติอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือคณะกรรมการ คณะกรรมการหรือฝ่ายบริหารพึงต้องดำเนินการด้วยความ รับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty โดยคำนึงถึงประโยชน์ สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ ทั้งนี้ หากการยกเลิกหรือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อบริษัทหรือส่งผลกระทบต่อประโยชน์ที่บริษัทพึงได้รับ ก็ควรพิจารณาเสนออวาระเพื่อขออนุมัติการยกเลิก หรือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือที่ประชุมคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี โดยให้เป็นไปตาม ระดับอำนาจการอนุมัติที่ได้ให้ความเห็นชอบรายการดังกล่าวไว้เดิม

การรายงานตามรอบเวลา

ให้บริษัทรายงานความคืบหน้าการทำรายการโดยมีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนด ในข้อ 3.2.2 ตามรอบเวลาดังต่อไปนี้ โดยให้รายงานต่อเนื่องจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จตามที่ได้รับอนุมัติ จากผู้ถือหุ้น หรือมีการยกเลิกรายการ

- เปิดเผยผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยเปิดเผยทุก 6 เดือน ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม (สำหรับรอบระยะเวลารายงานครึ่งปีแรก: มกราคม-มิถุนายน) และ 31 มกราคม (สำหรับรอบ ระยะเวลารายงานครึ่งปีหลัง: กรกฎาคม-ธันวาคม) ของทุกปี

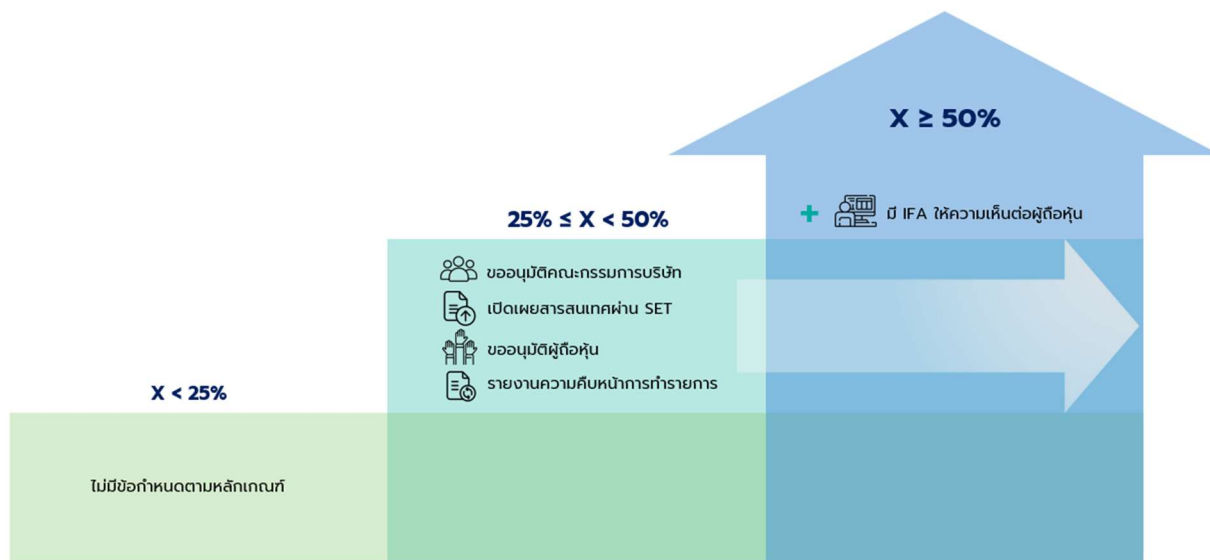
- เปิดเผยในแบบ 56-1 One Report ซึ่งต้องนำเสนอภายใน 3 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลา บัญชีในแต่ละปี

รายการขนาดใหญ่: มูลค่ารายการ ตั้งแต่ 50% ขึ้นไป

บริษัทมีหน้าที่ที่ต้องดำเนินการเช่นเดียวกับกรณีรายการขนาดกลาง แต่ต้องจัดให้มีรายงานความเห็น ของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ (IFA Report) ที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.3 เพื่อประกอบการพิจารณาของที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วย

²⁶ เช่น การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการทำรายการ การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการทำรายการที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงคู่สัญญา การเปลี่ยนแปลงมูลค่าโครงการ เป็นต้น

ทั้งนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบหรือที่ปรึกษาทางการเงินอิสระแสดงความเห็นว่าบริษัทหรือบริษัทย่อยไม่สมควรเข้าทำรายการที่มีนัยสำคัญ ต้องไม่มีผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นและมีสิทธิออกเสียงรวมกันตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไปของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงคัดค้านการทำรายการ

สรุปหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญในกรณีทั่วไป

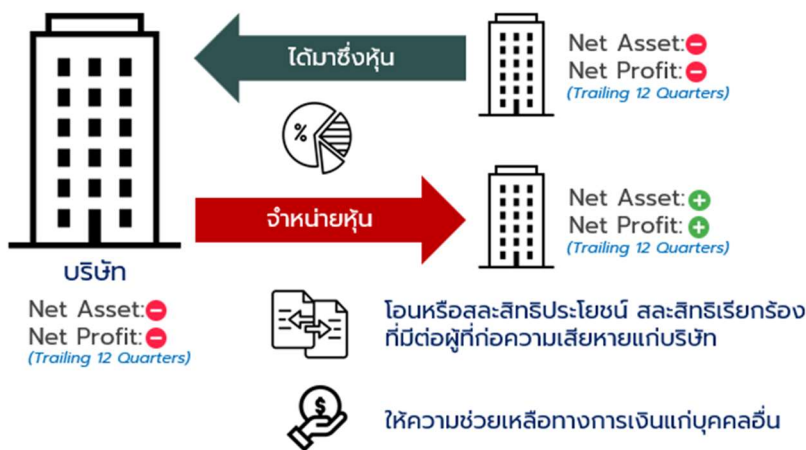
กรณีพิเศษ

การทำรายการที่มีนัยสำคัญในกรณีพิเศษ หมายถึง กรณีบริษัทที่มี **สินทรัพย์สุทธิ (net asset)** เป็นลบ หรือ **ผลการดำเนินงาน (net profit) ขาดทุน** (พิจารณาผลการดำเนินงานรวม 12 ไตรมาสล่าสุด) และมีการทำรายการซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานของบริษัท ดังต่อไปนี้

- (1) การได้มาซึ่งหุ้นของบริษัทที่มีผลการดำเนินงานขาดทุน (พิจารณาผลการดำเนินงานรวม 12 ไตรมาสล่าสุด) หรือมีสินทรัพย์สุทธิเป็นลบ
- (2) การจำหน่ายไปซึ่งหุ้นของบริษัทที่มีผลการดำเนินงานมีกำไร (พิจารณาผลการดำเนินงานรวม 12 ไตรมาสล่าสุด) หรือมีสินทรัพย์สุทธิเป็นบวก
- (3) การโอนหรือสละสิทธิประโยชน์²⁷ รวมตลอดถึงการสละสิทธิเรียกร้องที่มีต่อผู้ที่ก่อความเสียหายแก่บริษัท ไม่ว่าจะสิทธิประโยชน์นั้นจะเกี่ยวเนื่องกับสินทรัพย์ของบริษัทหรือบริษัทย่อย
- (4) การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคลอื่น²⁸ ที่ไม่ใช่ธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย

²⁷ ไม่รวมถึงการสละสิทธิในบางกรณีด้วยเหตุจำเป็นด้านสภาพคล่องและสถานะทางการเงินของบริษัท เช่น การสละสิทธิการซื้อหุ้นเพิ่มทุนในนิติบุคคลที่บริษัทถือหุ้นอยู่ เป็นต้น โดยกรณีดังกล่าวจะให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกรณีทั่วไป ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่ต้องพิจารณาเรื่องดังกล่าวด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty โดยคำนึงถึงสภาพคล่องคงเหลือและสถานะทางการเงินของบริษัท เปรียบเทียบกับผลประโยชน์ของบริษัทที่อาจเสียไปจากสัดส่วนการถือหุ้นที่ลดลงในนิติบุคคลดังกล่าว

²⁸ ครอบคลุมถึงการให้กู้ยืมเงิน การให้สินเชื่อ การค้ำประกัน การทำนิติกรรมผูกพันบริษัทให้ต้องรับภาระทางการเงินเพิ่มขึ้น ในกรณีที่บุคคลภายนอกขาดสภาพคล่องหรือไม่สามารถปฏิบัติการชำระหนี้ได้ หรือการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในลักษณะอื่นใดแก่บุคคลอื่น

สรุปรายการที่มีนัยสำคัญที่เข้าข่ายกรณีพิเศษ

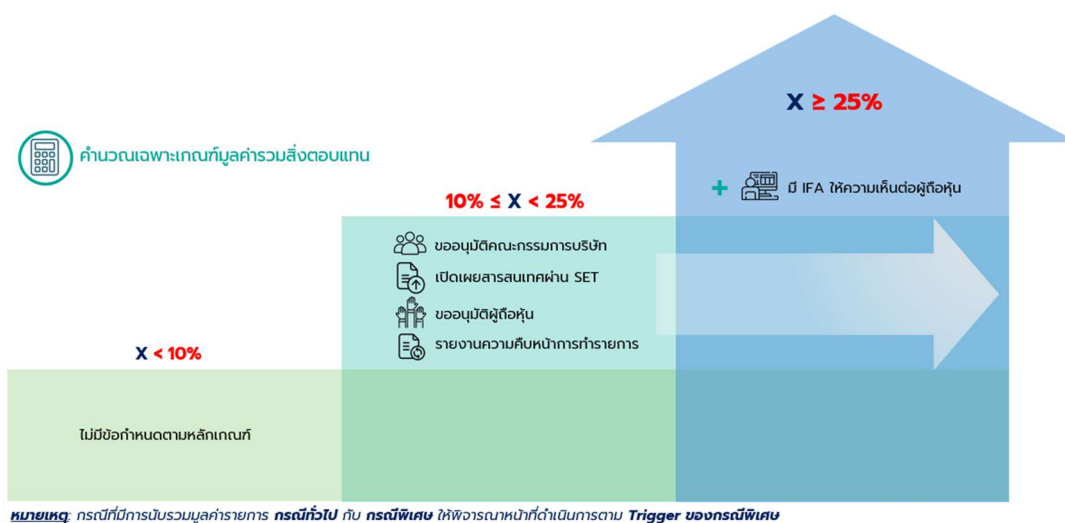
ในการพิจารณาหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญที่เข้าข่ายกรณีพิเศษ ให้บริษัทใช้มูลค่ารายการสูงสุดที่คำนวณได้ตามข้อ 1.3 ในการพิจารณาหน้าที่ดำเนินการตามแต่ละขนาดรายการ²⁹ ทั้งนี้ เนื่องจากในกรณีที่สินทรัพย์สุทธิหรือกำไรสุทธิมีค่าเป็นลบ จะไม่สามารถคำนวณมูลค่ารายการตามเกณฑ์สินทรัพย์สุทธิหรือกำไรสุทธิได้ ในกรณีพิเศษจึงให้พิจารณาจากมูลค่ารายการตามเกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทนเป็นหลัก และหากบริษัทมีการออกหุ้นเพื่อใช้เป็นสิ่งตอบแทนในการได้มาซึ่งสินทรัพย์ ให้พิจารณาเกณฑ์มูลค่าหุ้นเพิ่มเติมประกอบการพิจารณาด้วย

รายการขนาดเล็ก: มูลค่ารายการ น้อยกว่า 10%

รายการขนาดกลาง: มูลค่ารายการ ตั้งแต่ 10% ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 25%

รายการขนาดใหญ่: มูลค่ารายการ ตั้งแต่ 25% ขึ้นไป

ทั้งนี้ หน้าที่การดำเนินการสำหรับรายการแต่ละขนาดจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์เดียวกับการทำรายการที่มีนัยสำคัญกรณีทั่วไป

หมายเหตุ: กรณีที่มีการนับรวมมูลค่ารายการกรณีทั่วไปกับกรณีพิเศษ ให้พิจารณาหน้าที่ดำเนินการตาม Trigger ของกรณีพิเศษ

สรุปหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญในกรณีพิเศษ

²⁹ ในกรณีที่มีการนับรวมมูลค่ารายการกรณีทั่วไปกับกรณีพิเศษ ให้พิจารณาหน้าที่ดำเนินการตามขนาดรายการของกรณีพิเศษ

ข้อมูล) อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทย่อยอย่างมีนัยสำคัญ³⁰ บริษัทสามารถดำเนินการตามแนวทางดังนี้

(1) บริษัทสามารถขอมติผู้ถือหุ้นเป็นกรอบและหลักการล่วงหน้า โดยมอบอำนาจให้คณะกรรมการบริษัทไปพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสมภายใต้กรอบและหลักการที่ได้รับอนุมัติ

(2) การเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามดุลพินิจของคณะกรรมการบริษัท เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับบริษัทจากการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว

ทั้งนี้ บริษัทจะได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในเรื่องการเปิดเผยสารสนเทศก่อนการทำรายการ (สารสนเทศการทำรายการ) รวมถึงข้อกำหนดในเรื่องข้อมูลขั้นต่ำที่ต้องเปิดเผยในการขออนุมัติรายการ (หนังสือนัดประชุม และรายงานความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ)

(3) ให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลการทำรายการผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ ภายหลังจากมีการตกลงเข้าทำรายการ โดยให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดเรื่องรายการขั้นต่ำที่ต้องเปิดเผยในสารสนเทศการทำรายการตามข้อ 3.1.1 โดยอนุโลม

³⁰ เช่น กรณีการเข้าประมูลหรือประกวดราคา ซึ่งอาจมีเงื่อนไขหรือข้อกำหนดบางประการที่ทำให้ไม่สามารถเปิดเผยรายละเอียดของรายการได้หรือการเปิดเผยข้อมูลบางอย่างอาจทำให้บริษัทเกิดความเสียเปรียบในการแข่งขัน เป็นต้น

2. การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน (Related Party Transaction)

2.1 การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

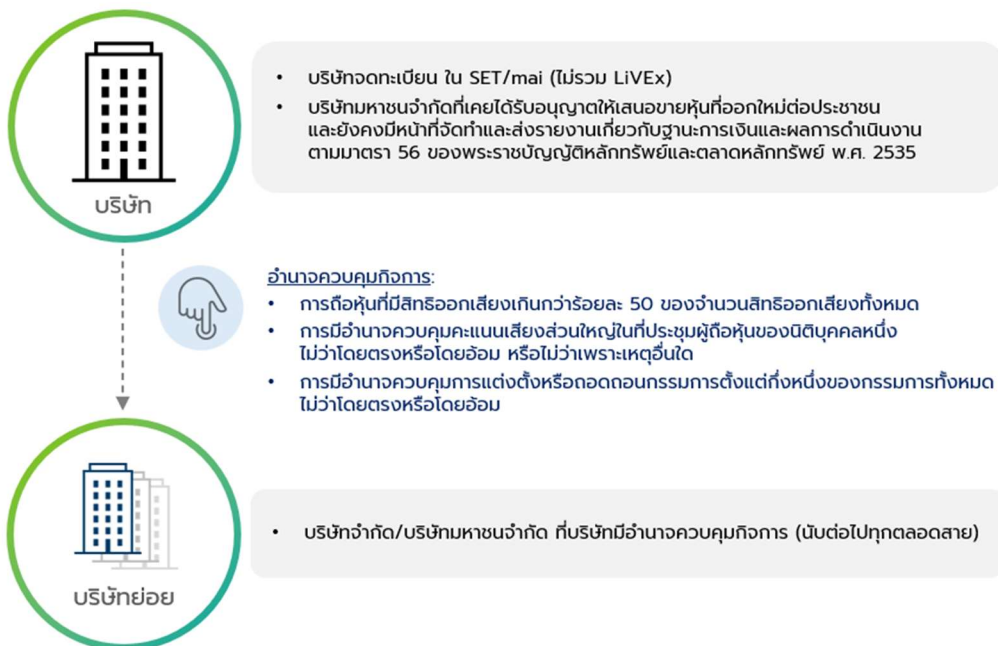
การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน หมายถึง การทำธุรกรรมระหว่างบริษัทหรือบริษัทย่อย กับบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะที่เข้าข่ายเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัท ซึ่งอาจมีประเด็นที่ต้องระมัดระวังเกี่ยวกับเรื่องความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (conflict of interest) สำนักงาน ก.ล.ต. จึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อกำกับดูแลการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันให้เป็นไปอย่างโปร่งใส เป็นธรรม และเป็นไปเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของบริษัท

การทำธุรกรรมดังกล่าวให้รวมถึงการเข้าไปหรือตกลงใจเข้าทำสัญญาหรือทำความตกลงใด ๆ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อก่อให้เกิดการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ การให้เช่าหรือเช่าสินทรัพย์ การให้บริการ หรือรับบริการ การให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงิน การออกหลักทรัพย์ใหม่ รวมทั้งเพื่อก่อให้เกิดสิทธิหรือการละสิทธิในการกระทำได้กล่าว

ทั้งนี้ ให้รวมถึงการดำเนินการที่มีความมุ่งหมายหรือเนื้อหาสาระที่แท้จริง (substance) เป็นรายการที่เกี่ยวข้องกันตามที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ หรือการดำเนินการอื่นใดที่มีลักษณะทำนองเดียวกันด้วย

นิยามที่เกี่ยวข้อง

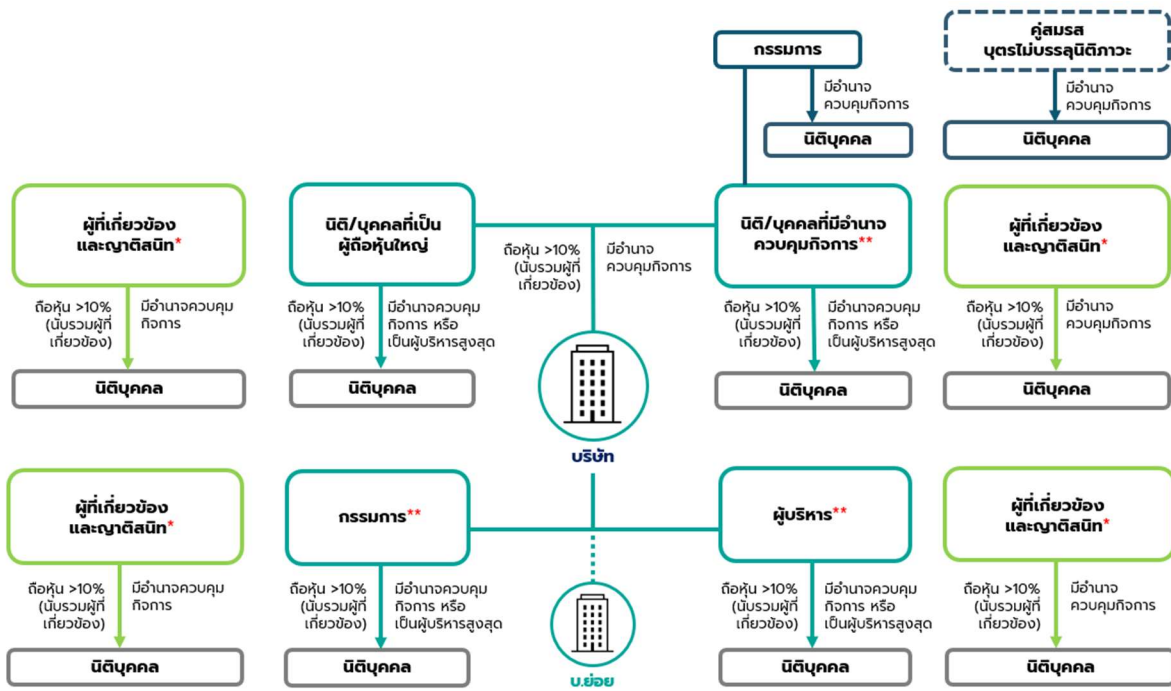

หมายเหตุ: อ้างอิงนิยาม “บริษัทย่อย” และ “อำนาจควบคุมกิจการ” ตามมาตรา 89/1 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ ทั้งนี้ บริษัทที่เข้าข่ายเป็นบริษัทย่อยตามนิยามดังกล่าวอาจแตกต่างจากหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานการบัญชีได้

บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้แก่บุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์กับบริษัทในลักษณะตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

บุคคลที่เกี่ยวข้องหลัก	บุคคลที่เกี่ยวข้องรอง
<p>บุคคลต่อไปนี้ ของบริษัท</p> <p>(1) กรรมการ</p> <p>(2) ผู้บริหาร</p> <p>(3) ผู้ถือหุ้นรายใหญ่</p> <p>(4) ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ</p> <p>(5) บุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นกรรมการ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ ของบริษัท</p> <p>(6) ผู้ที่เกี่ยวข้องและญาติสนิทของบุคคล ตาม (1) ถึง (5)</p>	<p><u>กรณีทั่วไป</u></p> <p>(7) นิติบุคคลใด ๆ ที่มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือ ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการเป็นบุคคลตาม (1) (2) (3) (4) (5) หรือ (6)</p> <p>(8) บุคคลใด ๆ ที่โดยพฤติการณ์บ่งชี้ได้ว่าเป็น ผู้ทำการแทน หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลตาม (1) ถึง (7) ต่อการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย การจัดการ หรือ การดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ หรือบุคคลอื่น ที่มีพฤติการณ์ทำนองเดียวกัน</p> <p><u>กรณีผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัทตาม (4) เป็นนิติบุคคล</u></p> <p>(9) กรรมการของนิติบุคคลดังกล่าว</p> <p>(10) คู่สมรส บุตรหรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการตาม (9)</p> <p>(11) นิติบุคคลที่บุคคลตาม (9) หรือ (10) มีอำนาจควบคุมกิจการ</p>
	<p><u>กรณีทำธุรกรรมให้ประโยชน์ทางการเงิน</u></p> <p>(12) บุคคลใดที่กระทำการด้วยความเข้าใจหรือ ความตกลงว่า หากบริษัททำธุรกรรมกับบุคคล ดังกล่าว บุคคลต่อไปนี้จะได้รับประโยชน์ทางการเงินด้วย</p> <p>(ก) กรรมการของบริษัท</p> <p>(ข) ผู้บริหารของบริษัท</p> <p>(ค) ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัท</p> <p>(ง) กรรมการของผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัท</p> <p>(จ) คู่สมรส บุตร หรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติ ภาวะของบุคคลตาม (ก) (ข) (ค) หรือ (ง)</p>

หมายเหตุ:
 *ญาติสนิท = พ่อ แม่ พี่น้อง บุตร คู่สมรสของบุตร
 **รวมถึงบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นกรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัทด้วย

แผนภาพสรุปบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัท

ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ

บุคคลที่มีอำนาจควบคุมกิจการในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) การถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมด

(2) การมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลหนึ่ง ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือไม่ว่าเพราะเหตุอื่นใด

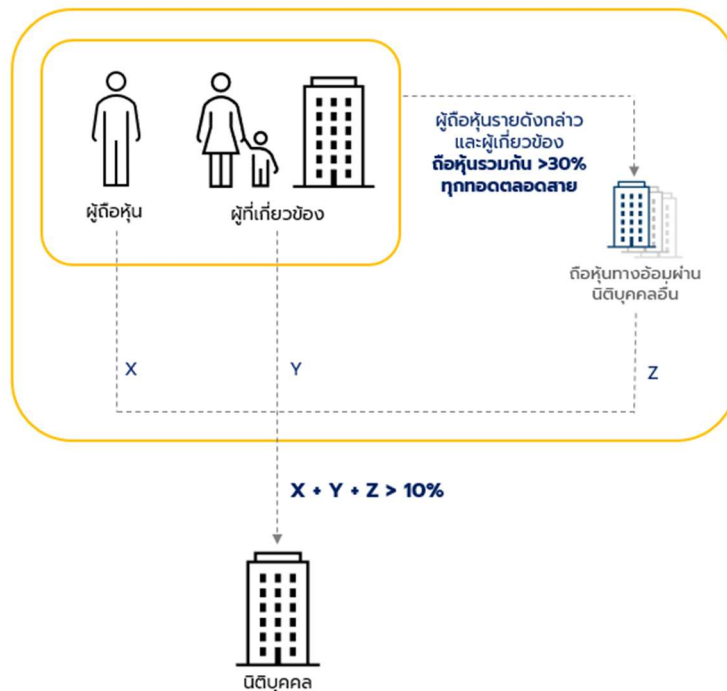
(3) การมีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม

ผู้ถือหุ้นรายใหญ่

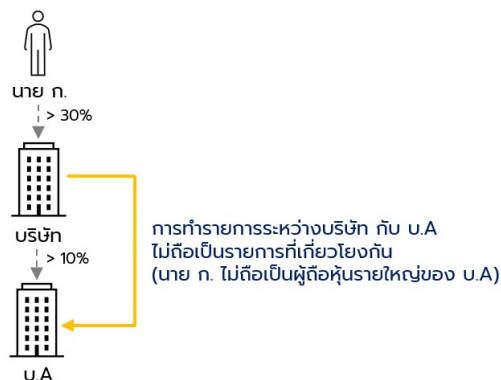
ผู้ถือหุ้นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในนิติบุคคลใดเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น ทั้งนี้ การถือหุ้นดังกล่าวให้นับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย

ทั้งนี้ การถือหุ้นทางอ้อม หมายถึง การถือหุ้นผ่านนิติบุคคลอื่น³¹ ที่มีผู้ถือหุ้นรายดังกล่าวและผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ถือหุ้นต่อไปเป็นทอด ๆ โดยการถือหุ้นในแต่ละทอดรวมกัน เกินกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงของนิติบุคคลดังกล่าว

แผนภาพสรุปนิยามผู้ถือหุ้นรายใหญ่

³¹ ในกรณีที่เป็นการทำรายการระหว่างบริษัทหรือบริษัทย่อย กับนิติบุคคลที่บริษัทหรือบริษัทย่อยถือหุ้น ไม่ต้องนับรวมการถือหุ้นทางอ้อมของผู้ถือหุ้นรายดังกล่าวถือผ่านบริษัทหรือบริษัทย่อยที่ทำรายการ

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

บุคคลหรือห้างหุ้นส่วนที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลใดในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

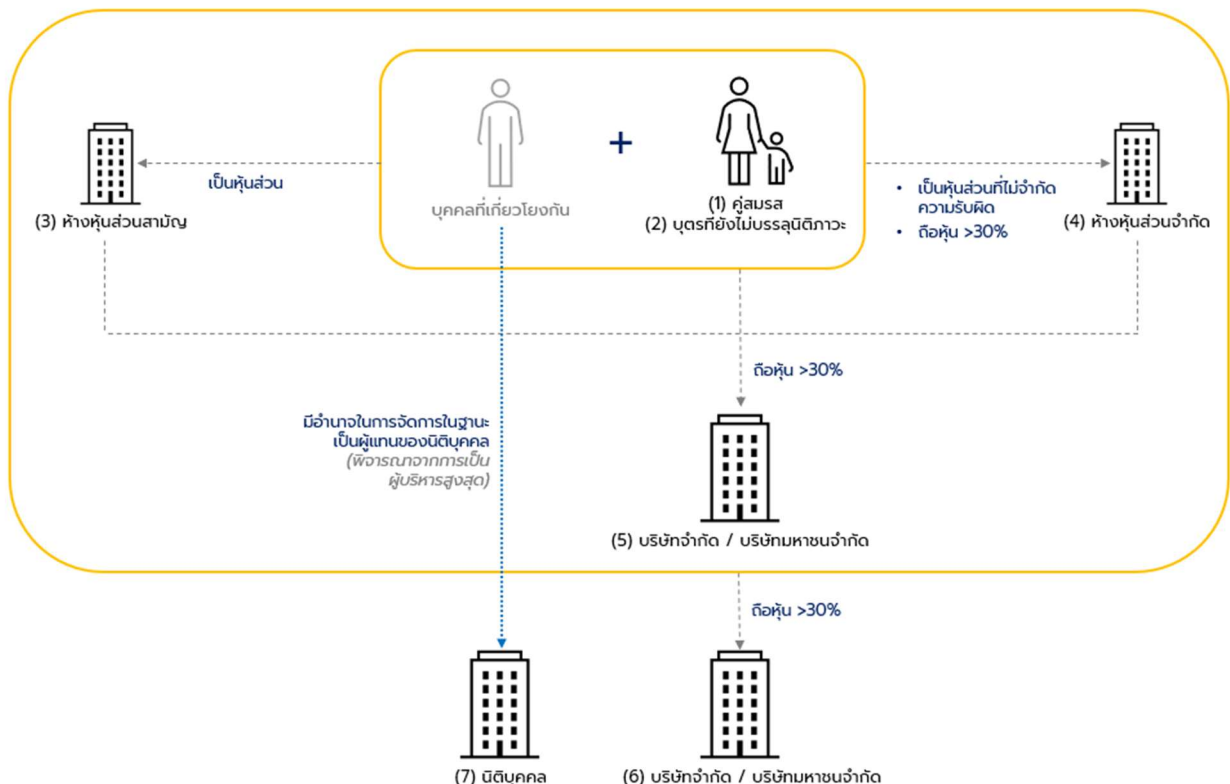
- (1) คู่สมรสของบุคคลดังกล่าว
- (2) บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าว
- (3) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) เป็นหุ้นส่วน
- (4) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัด

ความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดที่มีหุ้นรวมกันเกินร้อยละ 30 ของหุ้นทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัด

(5) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (3) หรือ (4) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละ 30 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

(6) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (3) หรือ (4) หรือบริษัทตาม (5) ถือหุ้นรวมกันเกินกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

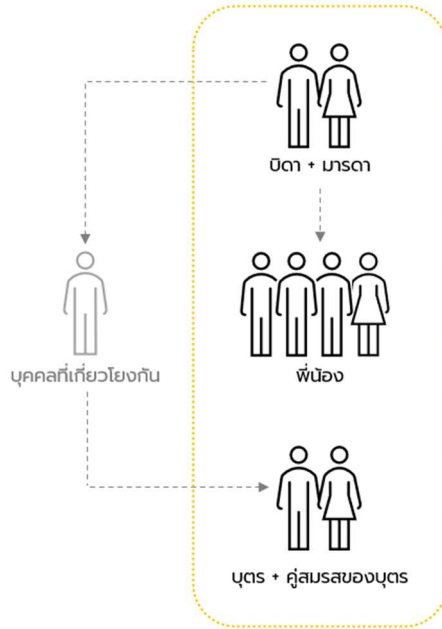
(7) นิติบุคคลที่บุคคลดังกล่าวสามารถมีอำนาจในการจัดการในฐานะเป็นผู้แทนของนิติบุคคล (พิจารณาจากการเป็นผู้บริหารสูงสุด)

แผนภาพสรุปนิยามผู้ที่เกี่ยวข้อง

ญาติสนิท

บุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมายดังนี้ บิดา มารดา พี่น้อง และบุตร รวมทั้งคู่สมรสของบุตร

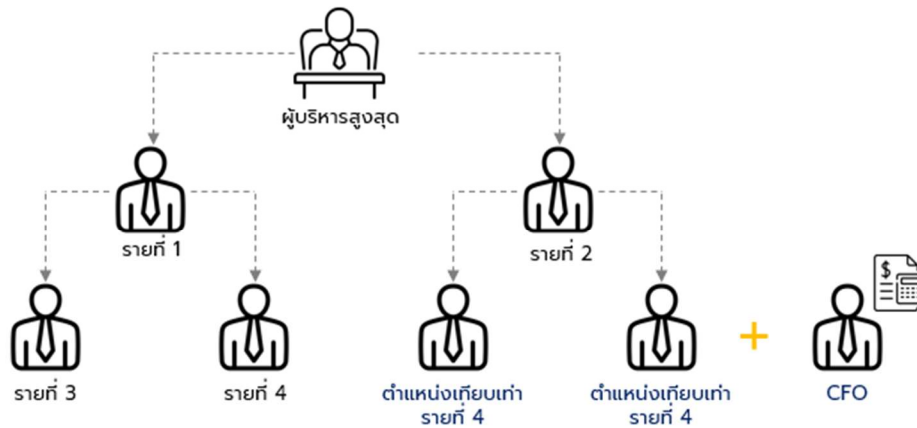
แผนภาพสรุปนิยามญาติสนิท

ผู้บริหาร

ผู้ที่ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

- (1) ผู้จัดการ (นับเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งบริหารสูงสุด)
- (2) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหาร 4 รายแรกนับต่อจากผู้จัดการลงมา
- (3) ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ากับผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารรายที่ 4 ทุกราย
- (4) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารในสายงานบัญชีหรือการเงินที่เป็นระดับผู้จัดการฝ่ายขึ้นไป

หรือเทียบเท่า (นับเฉพาะ CFO)

แผนภาพสรุปนิยามผู้บริหาร

2.2 รายการที่ได้รับยกเว้นตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

รายการดังต่อไปนี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับของหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

(1) ธุรกรรมที่เป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการหรือเป็นไปตามหลักการที่คณะกรรมการอนุมัติไว้³²

เงื่อนไขการค้าทั่วไป

หมายถึง ข้อตกลงทางการค้าที่เป็นธรรมและไม่ก่อให้เกิดการถ่ายเทพลประโยชน์ ในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชนจะพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

ตัวอย่าง: ข้อตกลงทางการค้าที่พิจารณาได้ว่าเข้าข่ายเป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไป

เช่น กรณีที่เข้าข่ายข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้:

- สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องมีลักษณะและราคาที่เป็นมาตรฐานชัดเจน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกรรมที่บริษัททำกับคู่ค้าอื่น และธุรกรรมที่บริษัททำกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันแล้ว มีราคา เงื่อนไข หรือข้อตกลงอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

- สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องมีลักษณะและราคาที่เป็นมาตรฐานชัดเจน มีผู้ซื้อผู้ขายในตลาดหลายราย บริษัทสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและราคามาตรฐานในตลาด เพื่อมาเปรียบเทียบกับธุรกรรมที่ทำกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้ และเมื่อเปรียบเทียบแล้ว ราคา เงื่อนไข หรือข้อตกลงอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

- สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องมีลักษณะเฉพาะหรือมีการสั่งทำตามความต้องการโดยเฉพาะ ทำให้ไม่สามารถเปรียบเทียบราคาของสินค้าได้ แต่บริษัทสามารถแสดงได้ว่า อัตรากำไรขั้นต้นที่บริษัทได้รับจากธุรกรรมระหว่างกันไม่ต่างจากธุรกรรมกับคู่ค้าอื่น หรืออัตรากำไรขั้นต้นที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้รับจากธุรกรรมระหว่างกันไม่ต่างจากธุรกรรมกับคู่ค้าอื่น และมีเงื่อนไข หรือข้อตกลงอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

การดำเนินการ

ในกรณีการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่มีเงื่อนไขการค้าทั่วไป บริษัทสามารถขออนุมัติข้อตกลงทางการค้าหรือหลักการจากคณะกรรมการเพื่อให้ฝ่ายจัดการไปดำเนินการได้ โดยไม่ต้องขออนุมัติรายการที่เกี่ยวข้องกันเป็นรายกรณีอีก หากเป็นไปตามเงื่อนไขการค้าทั่วไปหรือไม่ด้อยกว่า

การดำเนินการในกรณีการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่มีเงื่อนไขการค้าทั่วไป

³² ตามมาตรา 89/12(1) ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ

ตัวอย่าง: การเขียนมติคณะกรรมการในการอนุมัติข้อตกลงทางการค้าหรือหลักการ

เนื่องจากมติอนุมัติในหลักการจากคณะกรรมการในเรื่องนี้ของแต่ละบริษัท ควรจะมีเนื้อหาแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับลักษณะธุรกิจของบริษัท ความเข้มงวดของคณะกรรมการ และปัจจัยอื่นๆ ตัวอย่างการเขียนวาระต่อไปนี้เป็นเพียงข้อเสนอแนะเท่านั้น บริษัทควรปรับให้เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจของบริษัท

ตัวอย่างที่ 1: ตัวอย่างนี้เหมาะสำหรับธุรกรรม เช่น ธนาคารพาณิชย์รับฝากเงินจากกรรมการผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง ในลักษณะที่เหมือนลูกค้าทั่วไป ห้างสรรพสินค้าขายสินค้าให้กับกรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องที่เข้ามาซื้อสินค้าในห้างเหมือนลูกค้าทั่วไป ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องมีการอนุมัติรายการดังกล่าวโดยฝ่ายจัดการก่อน และไม่จำเป็นต้องทำรายงานสรุปธุรกรรมเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการ

“วาระที่ เรื่อง การขออนุมัติในหลักการเกี่ยวกับข้อตกลงทางการค้าที่เรียกเป็นภาษาไทยว่า การทำธุรกรรมระหว่างบริษัทและบริษัทย่อย กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทและบริษัทย่อยอาจมีรายการ (อาจจะบุกว้าง ๆ ว่าเป็น “รายการที่เกี่ยวข้องกัน” หรืออาจจะบุกลักษณะรายการให้ชัดเจน เช่น รับฝากเงิน ขายสินค้า) กับ (อาจจะบุกว้าง ๆ ว่าเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน) ในอนาคต บริษัทจึงขออนุมัติในหลักการให้บริษัทสามารถทำธุรกรรมดังกล่าวได้ หากธุรกรรมเหล่านั้น (อาจจะบุเป็นหลักการกว้าง ๆ ตามกฎหมายว่า “มีข้อตกลงทางการค้าในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชนพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ตนมีสถานะเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน” หรืออาจจะบุข้อตกลงทางการค้าที่ชัดเจนก็ได้)”

ตัวอย่างที่ 2: ตัวอย่างนี้เหมาะสำหรับกรณีที่คณะกรรมการบริษัทต้องการกำหนดกรอบในการทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันให้ชัดเจน และต้องการให้ฝ่ายจัดการรายงานผลตามระยะเวลาที่กำหนด

“วาระที่ เรื่อง การขออนุมัติในหลักการเกี่ยวกับข้อตกลงทางการค้าที่มีเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไปในการทำธุรกรรมระหว่างบริษัทและบริษัทย่อย กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทและบริษัทย่อยอาจมีรายการ (ระบุลักษณะรายการ เช่น ซื้อวัตถุดิบ ขายสินค้า จำหน่ายส่ง) กับ (ระบุชื่อคู่สัญญา) ในอนาคต บริษัทจึงขออนุมัติในหลักการให้ฝ่ายจัดการสามารถอนุมัติการทำธุรกรรมดังกล่าว หากธุรกรรมเหล่านั้นมี (ราคาซื้อขายไม่ต่างจากราคาที่ซื้อขายกับลูกค้าอื่นเกินกว่า/มีอัตรากำไรขั้นต่ำจากการซื้อขายไม่ต่ำกว่า)% มูลค่าธุรกรรมไม่เกิน ล้านบาทต่องวด (ไตรมาส/ปี) เงื่อนไขและข้อตกลงอื่นไม่ต่างจากคู่ค้าอื่น

ทั้งนี้ บริษัทจะจัดทำรายงานสรุปการทำธุรกรรมที่มีขนาดเกินกว่า (กำหนดตามความเหมาะสมกับแต่ละบริษัท) เพื่อรายงานในการประชุมคณะกรรมการ (ทุกครั้ง/ทุกไตรมาส หรือตามความประสงค์ของคณะกรรมการบริษัท)”

ตัวอย่างที่ 3: เป็นตัวอย่างทั่วไป

“วาระที่ เรื่อง การขออนุมัติในหลักการเกี่ยวกับข้อตกลงทางการค้าที่มีเงื่อนไขการค้า โดยทั่วไปในการทำธุรกรรมระหว่างบริษัทและบริษัทย่อย กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทและบริษัทย่อยอาจมีรายการ (อาจจะกว้าง ๆ ว่าเป็น “รายการที่เกี่ยวข้องกัน” หรืออาจจะระบุลักษณะรายการให้ชัดเจน เช่น ซื้อวัตถุดิบ ขายสินค้า จ้างขนส่ง) กับ(อาจจะกว้าง ๆ ว่าเป็น “บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน” หรืออาจจะระบุคู่สัญญาให้ชัดเจนก็ได้) ในอนาคต บริษัทจึงขออนุมัติในหลักการให้ฝ่ายจัดการสามารถอนุมัติการทำธุรกรรมดังกล่าวหากธุรกรรมเหล่านั้น (อาจจะระบุหลักการกว้าง ๆ ตามกฎหมายว่า “มีข้อตกลงทางการค้าในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชนพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ตนมีสถานะเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน” หรืออาจจะระบุข้อตกลงทางการค้าที่ชัดเจนก็ได้)

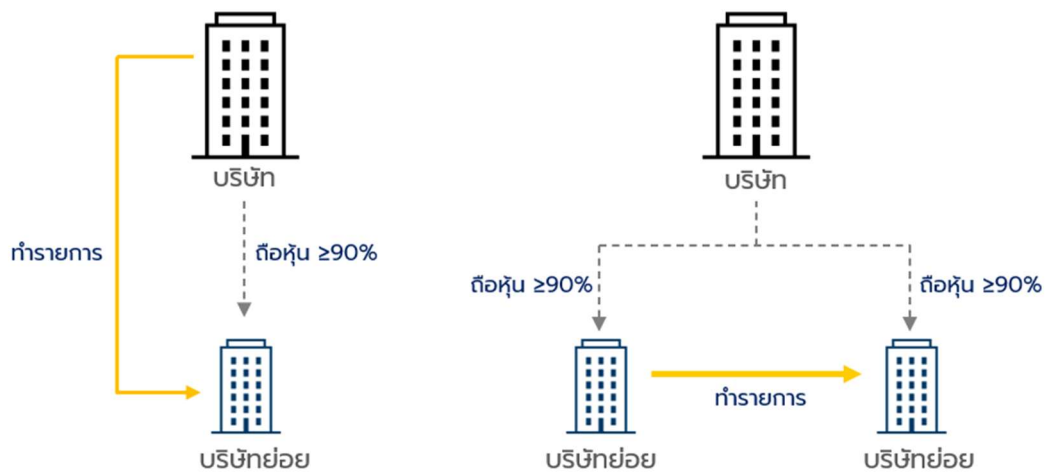
ทั้งนี้ บริษัทจะจัดทำรายงานสรุปการทำธุรกรรมที่มีขนาดเกินกว่า (กำหนดตามความเหมาะสมกับแต่ละบริษัท) เพื่อรายงานในการประชุมคณะกรรมการ (ทุกครั้ง/ทุกไตรมาส หรือตามความประสงค์ของคณะกรรมการบริษัท)”

(2) การให้กู้ยืมเงินตามระเบียบสงเคราะห์พนักงานและลูกจ้าง³³

³³ ตามมาตรา 89/12(2) ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ

(3) ธุรกิจที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งของบริษัทหรือคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมีสถานะเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทเป็นผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทย่อย³⁴

(4) การออกหลักทรัพย์ใหม่ของบริษัทหรือบริษัทย่อยให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน ในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) บุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้รับหลักทรัพย์จากการทำหน้าที่เป็นผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์โดยวิธีรับประกันผลการจำหน่าย ซึ่งได้เปิดเผยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการรับประกันผลการจำหน่ายนั้นไว้ในหนังสือชี้ชวนอย่างครบถ้วนและชัดเจน

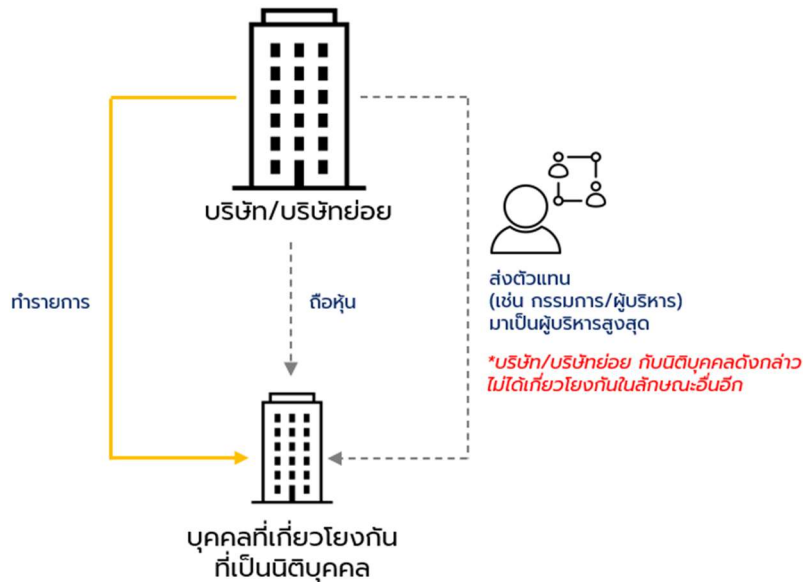
(ข) บุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้รับหลักทรัพย์โดยการใช้สิทธิซื้อหลักทรัพย์ตามสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทหรือบริษัทย่อยแล้วแต่กรณี โดยให้รวมถึงกรณีที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้รับหลักทรัพย์จากการเสนอขายตามมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นที่ให้เสนอขายต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน แต่จะไม่เสนอขายให้ผู้ถือหุ้นที่จะทำให้บริษัทมีหน้าที่ตามกฎหมายต่างประเทศ

(ค) บุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้รับหลักทรัพย์จากการเสนอขายหลักทรัพย์ตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนว่าด้วยการเสนอขายหลักทรัพย์ที่ออกใหม่ต่อกรรมการหรือพนักงาน

³⁴ ตามมาตรา 89/12(3)(ก) ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ

(5) การทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันซึ่งเป็นนิติบุคคลที่บริษัทหรือบริษัทย่อยเป็นผู้ถือหุ้น และบริษัทหรือบริษัทย่อยดังกล่าวมีการส่งบุคคลเข้าเป็นผู้ดำรงตำแหน่งบริหารสูงสุดในนิติบุคคลนั้น โดยบริษัทหรือบริษัทย่อยและนิติบุคคลดังกล่าวไม่ได้เกี่ยวข้องกันในลักษณะอื่นอีก³⁵

2.3 การคำนวณและการนับรวมมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน

2.3.1 เกณฑ์การคำนวณมูลค่ารายการ

กรณีทั่วไป

ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่เข้าข่ายกรณีทั่วไป ให้บริษัทใช้มูลค่ารายการสูงสุดที่ได้จากการคำนวณมูลค่ารายการตามตารางต่อไปนี้ ในการพิจารณาอำนาจอนุมัติรายการและหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

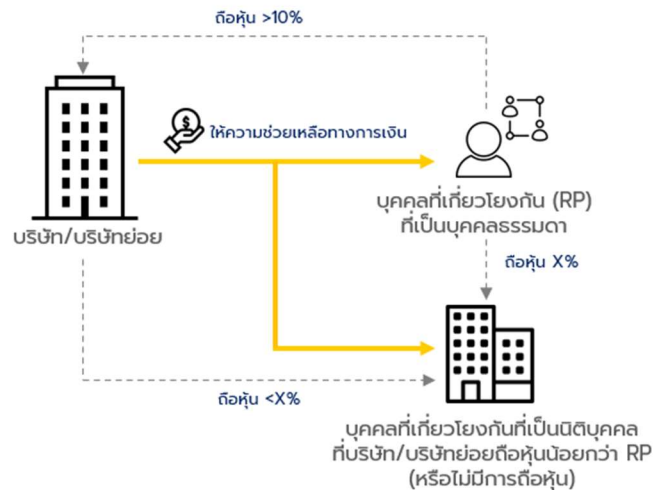
ผู้มีอำนาจอนุมัติรายการ	มูลค่ารายการ (แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า)	
ไม่มีข้อกำหนดตามหลักเกณฑ์ (ขึ้นอยู่กับกรมอำนวยการภายในบริษัทเอง)	มูลค่ารายการ ≤ 1 ล้านบาท	มูลค่ารายการ ≤ 0.03% ของสินทรัพย์สุทธิ
คณะกรรมการบริษัท	1 ล้านบาท < มูลค่ารายการ < 20 ล้านบาท	0.03% ของสินทรัพย์สุทธิ < มูลค่ารายการ < 3% ของสินทรัพย์สุทธิ
ที่ประชุมผู้ถือหุ้น	มูลค่ารายการ ≥ 20 ล้านบาท	มูลค่ารายการ ≥ 3% ของสินทรัพย์สุทธิ

³⁵ ความสัมพันธ์ในลักษณะอื่นที่มีผลให้นิติบุคคลดังกล่าวเข้าข่ายเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทหรือบริษัทย่อย เช่น การมีผู้ถือหุ้นใหญ่ กรรมการ หรือผู้บริหารของบริษัท เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในนิติบุคคลดังกล่าว เป็นต้น

กรณีพิเศษ

ได้แก่ การทำรายการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันดังต่อไปนี้

- บุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่เป็นบุคคลธรรมดา
- บุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่เป็นนิติบุคคลที่บริษัทหรือบริษัทย่อยเป็นผู้ถือหุ้นในนิติบุคคลดังกล่าวในสัดส่วนที่น้อยกว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องกันรายอื่น
- บุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่เป็นนิติบุคคลที่บริษัทหรือบริษัทย่อยไม่ได้เป็นผู้ถือหุ้น

ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่เข้าข่ายกรณีพิเศษ ให้บริษัทใช้มูลค่ารายการต่ำสุดที่ได้จากการคำนวณตามตารางต่อไปนี้ ในการพิจารณาอำนาจอนุมัติรายการและหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

ผู้มีอำนาจอนุมัติรายการ	มูลค่ารายการ (แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า)	
คณะกรรมการบริษัท	มูลค่ารายการ < 100 ล้านบาท	มูลค่ารายการ < 3% ของสินทรัพย์สุทธิ
ที่ประชุมผู้ถือหุ้น	มูลค่ารายการ ≥ 100 ล้านบาท	มูลค่ารายการ ≥ 3% ของสินทรัพย์สุทธิ

แนวปฏิบัติเพิ่มเติมสำหรับการคำนวณมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน

(1) กรณีการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

ให้คำนวณมูลค่าจากเงินต้นและดอกเบี้ย หรือมูลค่าภาระค้ำประกัน หรือมูลค่าความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่บริษัทหรือบริษัทย่อย หากบุคคลที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวไม่สามารถชำระหนี้ได้

ทั้งนี้ การคำนวณมูลค่าดอกเบี้ย ให้คำนวณจากอัตราดอกเบี้ยที่คิดจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน หรืออัตราดอกเบี้ยจ่ายเฉลี่ยของบริษัทหรือบริษัทย่อย แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

(2) กรณีการรับความช่วยเหลือทางการเงินจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

ให้คำนวณมูลค่าจากดอกเบี้ย และผลประโยชน์ที่บริษัทหรือบริษัทย่อยจะต้องจ่ายให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

(3) กรณีจำหน่ายหุ้นบริษัทย่อยให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน จนบริษัทดังกล่าวสิ้นสภาพบริษัทย่อย ให้รวมคำนวณมูลค่าเงินให้กู้ยืม มูลค่าภาระค้ำประกันหรือภาระอื่น ๆ ที่บริษัทดังกล่าวยังคงค้างต่อบริษัทหรือบริษัทย่อยด้วย

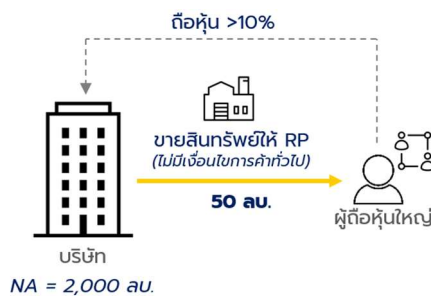
(4) รายการที่เกี่ยวข้องกันอื่น ๆ

ให้คำนวณมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกันตามมูลค่ารวมของสิ่งตอบแทนที่ชำระให้หรือได้รับชำระ หรือมูลค่าตามบัญชี หรือมูลค่าตามราคาตลาด แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ทั้งนี้ หากรายการที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวเข้าข่ายเป็นรายการที่มีนัยสำคัญด้วยแล้ว ขอให้คำนวณมูลค่าขนาดรายการที่เกี่ยวข้องกันให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติเพิ่มเติมสำหรับการคำนวณมูลค่ารายการตาม “เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน” ในข้อ 1.3.1 ด้วย

ตัวอย่าง: การคำนวณมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทมี Net Asset (NA) 2,000 ล้านบาท ทำรายการขายสินทรัพย์ให้กับผู้ถือหุ้นใหญ่ มูลค่ารายการ 50 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

กรณีนี้เข้าข่ายเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกัน (กรณีทั่วไป) ให้บริษัทคำนวณมูลค่ารายการตามตารางดังต่อไปนี้

ผู้มีอำนาจอนุมัติ รายการ	มูลค่ารายการ (แล้วแต่จำนวนใดจะ สูงกว่า)		สรุปมูลค่ารายการ ตามแต่ละขนาด
	มูลค่ารายการขั้นต่ำ ตามหลักเกณฑ์	% NA (NA = 2,000 ลบ.)	
ไม่มีข้อกำหนด ตามหลักเกณฑ์ (ขึ้นอยู่กับ มอบอำนาจ ภายในบริษัทเอง)	มูลค่ารายการ ≤ 1 ลบ.	มูลค่ารายการ ≤ 0.6 ลบ. (มูลค่ารายการ ≤ 0.03% ของ NA)	มูลค่ารายการ ≤ 1 ลบ.
คณะกรรมการ บริษัท	1 ลบ. < มูลค่ารายการ < 20 ลบ.	0.6 ลบ. < มูลค่ารายการ < 60 ลบ. (0.03% ของ NA < มูลค่ารายการ < 3% ของ NA)	1 ลบ. < มูลค่ารายการ < 60 ลบ. บริษัททำรายการมูลค่า 50 ลบ.
ที่ประชุมผู้ถือหุ้น	มูลค่ารายการ ≥ 20 ลบ.	มูลค่ารายการ ≥ 60 ลบ. (มูลค่ารายการ ≥ 3% ของ NA)	มูลค่ารายการ ≥ 60 ลบ.

กรณีตามตัวอย่างข้างต้น ถือเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกันที่อยู่ภายใต้อำนาจอนุมัติของคณะกรรมการบริษัท

Tips: สามารถคำนวณได้อีกวิธี โดยนำมูลค่ารายการที่เป็น **จำนวนเงิน** และ **% NA** (% มูลค่ารายการต่อสินทรัพย์สุทธิ) มาเปรียบเทียบกับตามตาราง และเลือกฝั่งที่มีตำแหน่งบนตารางสูงกว่า

ผู้มีอำนาจอนุมัติรายการ	มูลค่ารายการ (แล้วแต่จำนวนใดจะ สูงกว่า) (Tips: เลือกตำแหน่งที่ สูงกว่า บนตาราง)	
	มูลค่ารายการขั้นต่ำตามหลักเกณฑ์	% NA (NA = 2,000 ลบ.)
ไม่มีข้อกำหนดตามหลักเกณฑ์ (ขึ้นอยู่กับการมอบอำนาจภายในบริษัทเอง)	มูลค่ารายการ ≤ 1 ลบ.	มูลค่ารายการ ≤ 0.03% ของ NA
คณะกรรมการบริษัท	1 ลบ. < มูลค่ารายการ < 20 ลบ.	50 ลบ. ÷ 2,000 ลบ. = 2.5% ของ NA (0.03% ของ NA < มูลค่ารายการ < 3% ของ NA)
ที่ประชุมผู้ถือหุ้น	50 ลบ. มูลค่ารายการ ≥ 20 ลบ.	มูลค่ารายการ ≥ 3% ของ NA

2.3.2 การนับรวมมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน

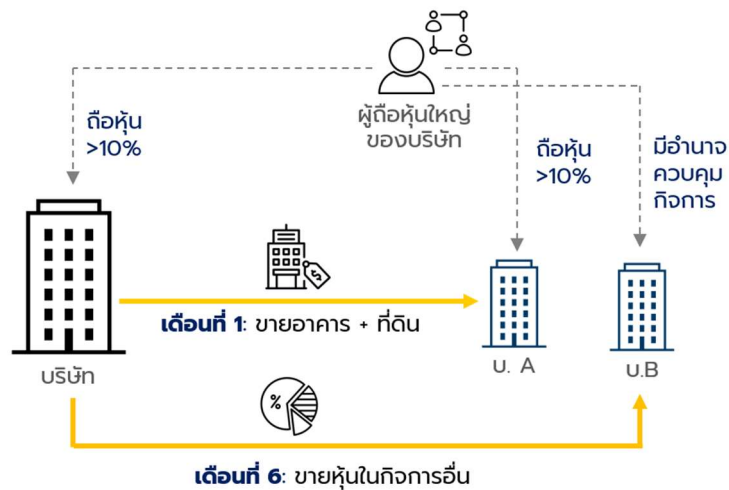
กรณีที่ต้องนับรวมมูลค่ารายการ

ให้บริษัทนับรวมรายการที่เกี่ยวข้องกัน ระหว่างบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะดังต่อไปนี้³⁶ ซึ่งเกิดขึ้นภายในรอบระยะเวลา 6 เดือนก่อนการเข้าทำรายการ รวมเป็นรายการเดียวกัน ยกเว้นรายการที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว

- (1) บุคคลที่เกี่ยวข้องกันรายเดียวกัน
 - (2) ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ ผู้ที่เกี่ยวข้องและญาติสนิท ของบุคคลตาม (1)
 - (3) ผู้ที่เกี่ยวข้องและญาติสนิทของบุคคลตาม (2)
 - (4) นิติบุคคลที่มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการเป็นบุคคลตาม (1) (2) หรือ (3)
- ทั้งนี้ ให้พิจารณาว่าวันที่คณะกรรมการ³⁷ มีมติอนุมัติรายการเป็นวันที่ตกลงเข้าทำรายการ

³⁶ กรณีบุคคลตาม (1) – (4) ที่ไม่เข้าข่ายเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทตามนิยาม ไม่ต้องนำมานับรวม

³⁷ หรือเป็นไปตามการมอบอำนาจภายในของบริษัท ในกรณีที่เป็นการขายสินทรัพย์ขนาดเล็กที่ไม่ได้มีข้อกำหนดเรื่องอำนาจอนุมัติรายการตามหลักเกณฑ์

จากตัวอย่างตามภาพ ต้องนับรวมรายการที่เกี่ยวข้องกันในเดือนที่ 1 และ 6 เข้าด้วยกัน
(เนื่องจากเป็นรายการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่มีความเกี่ยวข้องกันตาม (1) และ (4))

ทั้งนี้ หลักการในการนับรวมมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกันจะมีความแตกต่างจากกรณีรายการที่มีนัยสำคัญ กล่าวคือจะให้นับรวมรายการที่เกี่ยวข้องกันทุกรายการที่ทำกับกลุ่มบุคคลเดียวกันตามที่หลักเกณฑ์กำหนด โดยไม่จำกัดเฉพาะรายการที่มีความเกี่ยวข้องกันหรืออยู่ภายใต้โครงการเดียวกัน เนื่องจากเจตนาของหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันมุ่งกำกับดูแลโดยให้ความสำคัญกับมูลค่ารายการสะสมที่บริษัทและบริษัทย่อยทำกับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกันแต่ละกลุ่มในช่วงเวลานั้น ๆ

วิธีการการนับรวมมูลค่ารายการ

เมื่อมีรายการที่เกี่ยวข้องกันที่เข้าข่ายต้องนับรวมมูลค่ารายการเป็นรายการเดียวกันตามหลักเกณฑ์ข้างต้น ให้บริษัทนับรวมมูลค่ารายการตามวิธีการดังนี้

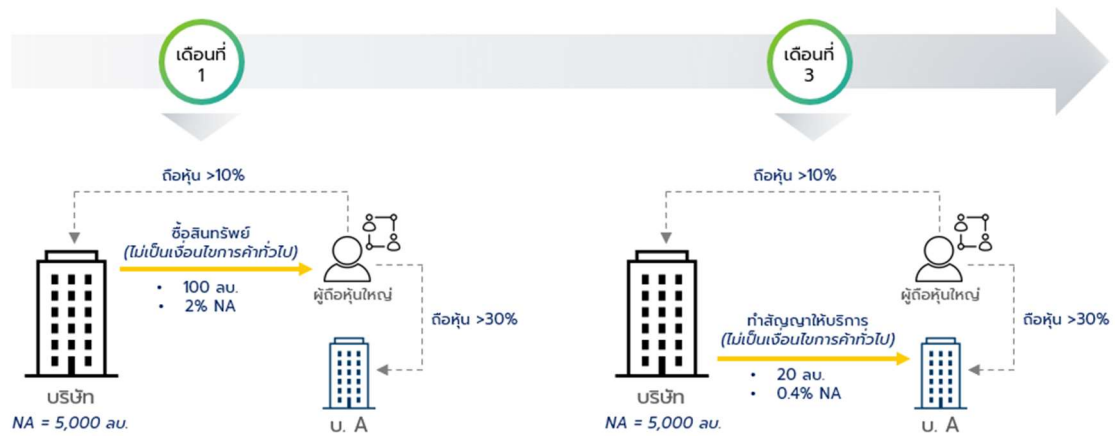
- (1) ให้นับรวมมูลค่ารายการแยกตามวิธีการดังนี้
 - นับรวมมูลค่ารายการที่เกิดขึ้นตามจำนวนเงิน
 - นับรวมตัวเลข % มูลค่ารายการต่อสินทรัพย์สุทธิ ที่คำนวณได้ของแต่ละรายการ

หมายเหตุ: ให้นับรวมมูลค่ารายการแยกกันระหว่างกรณีทั่วไป และกรณีพิเศษ

(2) นำตัวเลขมูลค่ารายการรวมที่คำนวณได้จากทั้ง 2 วิธีตาม (1) มาเปรียบเทียบเพื่อพิจารณาอำนาจอนุมัติรายการ ตามตารางในข้อ 2.3.1

ตัวอย่าง: การนับรวมมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทมีการทำรายการกับผู้ถือหุ้นใหญ่ และบริษัท A ภายในระยะเวลา 6 เดือน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ซื้อทรัพย์สินจากผู้ถือหุ้นใหญ่
มูลค่ารายการ
 • 100 ล้านบาท
 • คิดเป็น 2% ของ NA (สินทรัพย์สุทธิ)*

ทำสัญญาให้บริการกับ บ. A (ผู้เกี่ยวข้องของผู้ถือหุ้นใหญ่)
มูลค่ารายการ
 • 20 ล้านบาท
 • คิดเป็น 0.4% ของ NA (สินทรัพย์สุทธิ)*

*หมายเหตุ: จำนวนโดยอิงงบการเงินฉบับล่าสุดในแต่ละช่วงเวลาที่ทำการ

*หมายเหตุ: จำนวนโดยอิงงบการเงินฉบับล่าสุดในแต่ละช่วงเวลาที่ทำการ

กรณีนี้เข้าข่ายเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกัน (กรณีทั่วไป) ที่ทำกับกลุ่มบุคคลเดียวกันตามที่หลักเกณฑ์กำหนด ซึ่งเกิดขึ้นภายในรอบระยะเวลา 6 เดือน จึงต้องนับรวมเป็นรายการเดียวกัน

สำหรับวิธีการนับรวมมูลค่ารายการ ให้นำรวมมูลค่ารายการที่เกิดขึ้นตามจำนวนเงิน และนับรวมตัวเลข % มูลค่ารายการต่อสินทรัพย์สุทธิที่คำนวณได้ของแต่ละรายการ และนำมูลค่ารายการที่รวมได้มาเปรียบเทียบเพื่อพิจารณาอำนาจอนุมัติรายการ ตามตารางในข้อ 2.3.1

- มูลค่ารายการรวมที่เป็นจำนวนเงิน: 100 ล้านบาท + 20 ล้านบาท = **120 ล้านบาท**
- มูลค่ารายการรวมที่เป็นตัวเลข % ของ NA: 2% + 0.4% = **2.4%**

ผู้มีอำนาจอนุมัติรายการ	มูลค่ารายการ (แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า) (Tips: เลือกตำแหน่งที่ สูงกว่า บนตาราง)	
	มูลค่ารายการขั้นต่ำ ตามหลักเกณฑ์	% NA
ไม่มีข้อกำหนดตามหลักเกณฑ์ (ขึ้นอยู่กับกรมอำนวยการภายในบริษัทเอง)	มูลค่ารายการ ≤ 1 ลบ.	มูลค่ารายการ ≤ 0.03% ของ NA
คณะกรรมการบริษัท	1 ลบ. < มูลค่ารายการ < 20 ลบ.	2.4% (0.03% ของ NA < มูลค่ารายการ < 3% ของ NA)
ที่ประชุมผู้ถือหุ้น	120 ลบ. (มูลค่ารายการ ≥ 20 ลบ.)	มูลค่ารายการ ≥ 3% ของ NA

ทั้งนี้ ให้เลือกตำแหน่งที่สูงกว่าบนตาราง ซึ่งกรณีตามตัวอย่างข้างต้น ถือเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกันที่อยู่ภายใต้อำนาจอนุมัติของคณะกรรมการบริษัท

อำนาจของสำนักงาน ก.ล.ต.

หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าบริษัทมีเจตนาทำรายการแยกเป็นหลายรายการเพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจพิจารณานับรวมรายการต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นรายการเดียวกันได้

2.4 หน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

2.4.1 การดำเนินการตามมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน

กรณีทั่วไป

ให้บริษัทใช้มูลค่ารายการสูงสุดที่คำนวณได้ตามข้อ 2.3 ในการพิจารณาหน้าที่ดำเนินการตามแต่ละขนาดรายการดังนี้

รายการขนาดเล็ก: มูลค่ารายการ “ไม่เกิน 1 ล้านบาท” หรือ “ไม่เกิน 0.03% ของสินทรัพย์สุทธิ” โดยเลือกค่าที่สูงกว่า

บริษัทสามารถดำเนินการได้โดยไม่มีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

รายการขนาดกลาง: มูลค่ารายการ “มากกว่า 1 ล้านบาทขึ้นไป แต่ไม่ถึง 20 ล้านบาท” หรือ “มากกว่า 0.03% ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 3% ของสินทรัพย์สุทธิ” โดยเลือกค่าที่สูงกว่า

บริษัทมีหน้าที่ดำเนินการดังนี้

(1) ดำเนินการเสนอเรื่องให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติการทำรายการ

(2) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.1 ผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์³⁸ ภายในวันที่คณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติการทำรายการ

รายการขนาดใหญ่: มูลค่ารายการ “ตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป” หรือ “ตั้งแต่ 3% ของสินทรัพย์สุทธิขึ้นไป” โดยเลือกค่าที่สูงกว่า

บริษัทมีหน้าที่ดำเนินการดังนี้

(1) ดำเนินการเสนอเรื่องให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติให้เสนอวาระต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการทำรายการ

³⁸ กรณีบริษัทมหาชนจำกัดที่เคยได้รับอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ต่อประชาชนและยังคงมีหน้าที่จัดทำและส่งรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทตามมาตรา 56 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ แต่ไม่ได้มีสถานะเป็นบริษัทจดทะเบียนแล้ว จะไม่มีหน้าที่ในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ

(2) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.1 ผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ ภายในวันที่คณะกรรมการบริษัทมีมติให้เสนอวาระต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการทำรายการ

(3) ดำเนินการขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น

- จัดส่งหนังสือนัดประชุมที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.2 รวมถึงรายงานความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ (IFA Report) ที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.3 ให้แก่ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าอย่างน้อย 14 วันก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น พร้อมเปิดเผยข้อมูลผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ

- ต้องได้รับอนุมัติรายการด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง โดยไม่นับส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสีย

และในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบหรือที่ปรึกษาทางการเงินอิสระแสดงความเห็นว่าบริษัทหรือบริษัทย่อยไม่สมควรเข้าทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน ต้องไม่มีผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นและมีสิทธิออกเสียงรวมกันตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไปของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงคัดค้านการทำรายการ

(4) รายงานความคืบหน้าการทำรายการที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น ตามที่กำหนดดังนี้

การรายงานเมื่อเกิดเหตุการณ์

ให้บริษัทรายงานผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยไม่ชักช้าเมื่อมีการยกเลิกรายการหรือไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ³⁹ โดยรายงานภายในวันทำการถัดจากวันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุการณ์ดังกล่าว

ทั้งนี้ ในการพิจารณายกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียดที่มีนัยสำคัญของรายการซึ่งเคยได้รับมติอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือคณะกรรมการ คณะกรรมการหรือฝ่ายบริหารพึงต้องดำเนินการด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ ทั้งนี้ หากการยกเลิกหรือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทหรือส่งผลกระทบต่อประโยชน์ที่บริษัทพึงได้รับ ก็ควรพิจารณาเสนอวาระเพื่อขออนุมัติการยกเลิกหรือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือที่ประชุมคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี โดยให้เป็นไปตามระดับอำนาจการอนุมัติที่ได้ให้ความเห็นชอบรายการดังกล่าวไว้เดิม

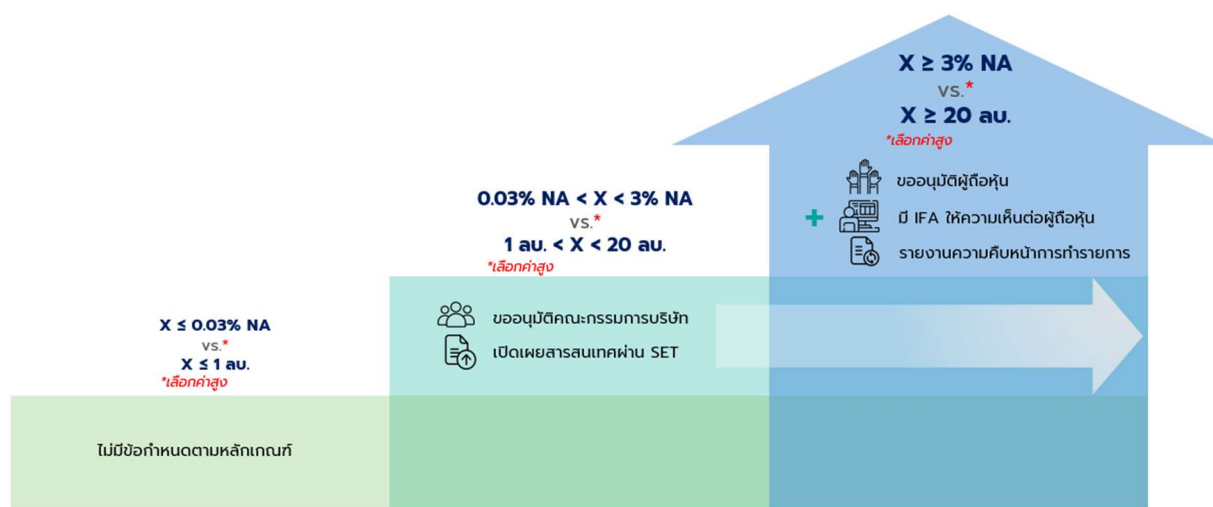
³⁹ เช่น การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการทำรายการ การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการทำรายการที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงคู่สัญญา การเปลี่ยนแปลงมูลค่าโครงการ เป็นต้น

การรายงานตามรอบเวลา

ให้บริษัทรายงานความคืบหน้าการทำรายการโดยมีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.2.2 ตามรอบเวลาดังต่อไปนี้ โดยให้รายงานต่อเนื่องจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จตามที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น หรือมีการยกเลิกรายการ

- เปิดเผยผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยเปิดเผยทุก 6 เดือน ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม และ 31 มกราคม

- เปิดเผยในแบบ 56-1 One Report ซึ่งต้องนำเสนอภายใน 3 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีในแต่ละปี

สรุปหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันในกรณีทั่วไป

กรณีพิเศษ

รายการขนาดเล็ก: มูลค่ารายการ “ต่ำกว่า 100 ล้านบาท” หรือ “ต่ำกว่า 3% ของสินทรัพย์สุทธิ” โดยเลือกค่าที่ต่ำกว่า

บริษัทมีหน้าที่ดำเนินการดังนี้

(1) เสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติการทำรายการ

(2) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.1 ผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ ภายในวันที่คณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติการทำรายการ

รายการขนาดใหญ่: มูลค่ารายการ “ตั้งแต่ 100 ล้านบาทขึ้นไป” หรือ “ตั้งแต่ 3% ของสินทรัพย์สุทธิขึ้นไป” โดยเลือกค่าที่ต่ำกว่า

บริษัทมีหน้าที่ดำเนินการดังนี้

(1) เสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติให้เสนอวาระต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการทำรายการ

(2) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.1 ผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ ภายในวันที่คณะกรรมการบริษัทมีมติให้เสนอวาระต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการทำรายการ

(3) เสนอวาระเพื่อขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น

- จัดส่งหนังสือนัดประชุมที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.2 รวมถึงรายงานความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ (IFA Report) ที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.3 ให้แก่ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าอย่างน้อย 14 วันก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น พร้อมเปิดเผยข้อมูลผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ

- ต้องได้รับอนุมัติรายการด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง โดยไม่นับส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสีย

และในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบหรือที่ปรึกษาทางการเงินอิสระแสดงความเห็นว่าบริษัทหรือบริษัทย่อยไม่สมควรเข้าทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน ต้องไม่มีผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นและมีสิทธิออกเสียงรวมกันตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไปของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงคัดค้านการทำรายการ

(4) รายงานความคืบหน้าการทำรายการที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น ตามที่กำหนดดังนี้

การรายงานเมื่อเกิดเหตุการณ์

ให้บริษัทรายงานผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยไม่ชักช้าเมื่อมีการยกเลิกรายการหรือไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ⁴⁰ โดยรายงานภายในวันทำการถัดจากวันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุการณ์ดังกล่าว

ทั้งนี้ ในการพิจารณายกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียดที่มีนัยสำคัญของรายการซึ่งเคยได้รับมติอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือคณะกรรมการ คณะกรรมการหรือฝ่ายบริหารพึงต้องดำเนินการด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ ทั้งนี้ หากการยกเลิกหรือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทหรือส่งผลกระทบต่อประโยชน์ที่บริษัทพึงได้รับ ก็ควรพิจารณาเสนอวาระเพื่อขออนุมัติการยกเลิกหรือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือที่ประชุมคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี โดยให้เป็นไปตามระดับอำนาจการอนุมัติที่ได้ให้ความเห็นชอบรายการดังกล่าวไว้เดิม

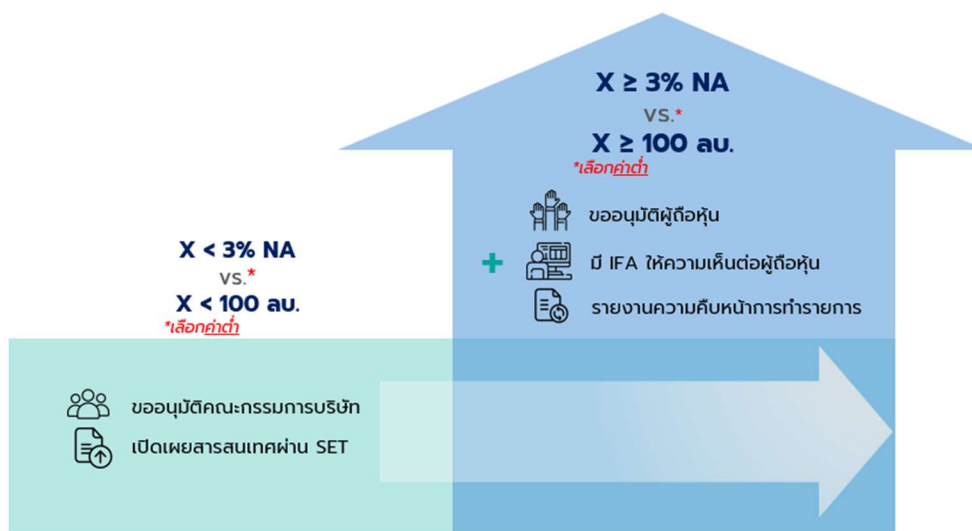
⁴⁰ เช่น การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการทำรายการ การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการทำรายการที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงคู่สัญญา การเปลี่ยนแปลงมูลค่าโครงการ เป็นต้น

การรายงานตามรอบเวลา

ให้บริษัทรายงานความคืบหน้าการทำรายการโดยมีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.2.2 ตามรอบเวลาดังต่อไปนี้ โดยให้รายงานต่อเนื่องจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จตามที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น หรือมีการยกเลิกรายการ

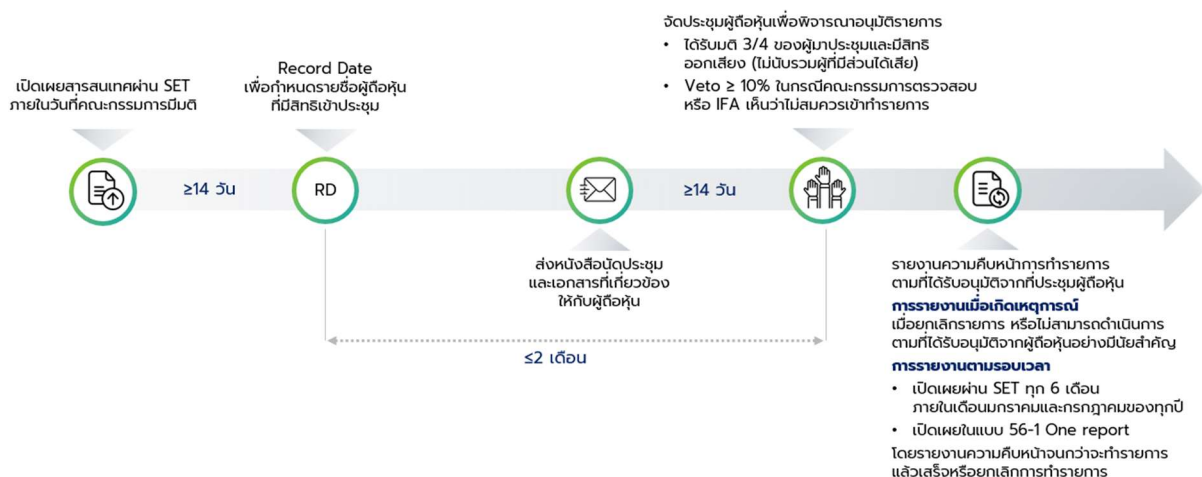
- เปิดเผยผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยเปิดเผยทุก 6 เดือน ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม (สำหรับรอบระยะเวลารายงานครึ่งปีแรก: มกราคม-มิถุนายน) และวันที่ 31 มกราคม (สำหรับรอบระยะเวลารายงานครึ่งปีหลัง: กรกฎาคม-ธันวาคม) ของทุกปี

- เปิดเผยในแบบ 56-1 One Report ซึ่งต้องนำส่งภายใน 3 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีในแต่ละปี

สรุปหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันในกรณีพิเศษ

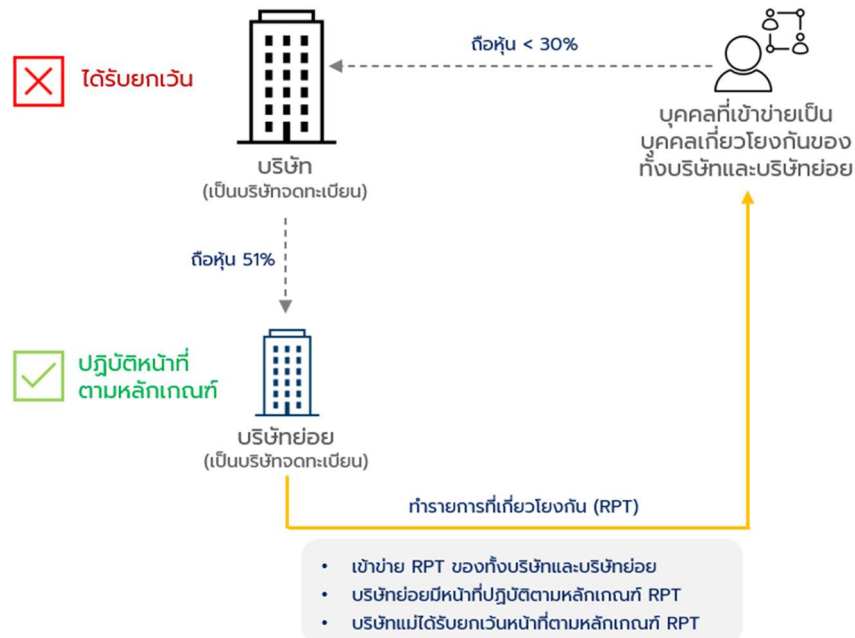
2.4.2 สรุปขั้นตอนการดำเนินการสำหรับรายการที่ต้องขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น

2.5 กรณีเพิ่มเติมที่ได้รับการยกเว้นหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

การยกเว้นหน้าที่ที่เกิดจากการทำรายการของบริษัทย่อยเป็นบริษัทจดทะเบียน

ในกรณีที่ทั้งบริษัทและบริษัทย่อยเป็นบริษัทจดทะเบียน ให้บริษัทได้รับยกเว้นหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันซึ่งเกิดจากการทำรายการของบริษัทย่อยที่เป็นบริษัทจดทะเบียน⁴¹

จากกรณีตัวอย่างข้างต้น ในการพิจารณาการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวคณะกรรมการของบริษัทและบริษัทย่อยจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริตตามหลัก fiduciary duty โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทตนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อความโปร่งใสและป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ บริษัทและบริษัทย่อยอาจพิจารณาดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

แนวทางที่ 1: บริษัทไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุมัติรายการของบริษัทย่อย

- บุคคลที่เป็นตัวแทนของบริษัทในคณะกรรมการของบริษัทย่อยไม่เข้าร่วมและไม่มีสิทธิออกเสียงในการประชุมคณะกรรมการบริษัทย่อยเพื่อพิจารณาอนุมัติรายการ

- ไม่นับหุ้นของบริษัทเป็นหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในวาระการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยเพื่อพิจารณาอนุมัติรายการ

⁴¹ กรณีที่เป็นการทำรายการระหว่างบริษัทจดทะเบียนกับบริษัทย่อยที่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน (เช่น มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน เป็นต้น) บริษัทจะไม่เข้าข่ายได้รับยกเว้นหน้าที่ตามหลักเกณฑ์นี้

แนวทางที่ 2: บริษัทสามารถมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุมัติรายการของบริษัทย่อยได้ โดยที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันไม่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณากำหนดแนวทางของบริษัทในการออกเสียงอนุมัติรายการในการประชุมคณะกรรมการหรือการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อย

- กรรมการที่มีส่วนได้เสีย (เช่น บุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่มีส่วนเกี่ยวข้องในรายการ ญาติสนิทและผู้ที่เกี่ยวข้องของบุคคลที่เกี่ยวข้องกันรายดังกล่าว หรือผู้ที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันรายดังกล่าวส่งเข้ามาเป็นตัวแทนในคณะกรรมการ) ไม่เข้าร่วมประชุมและไม่มีสิทธิออกเสียงในการประชุมคณะกรรมการของบริษัทเพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการใช้สิทธิออกเสียงอนุมัติรายการในการประชุมคณะกรรมการหรือการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อย

- การใช้สิทธิออกเสียงของบริษัทในการประชุมคณะกรรมการหรือการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยเป็นไปตามที่มติคณะกรรมการบริษัทกำหนด ซึ่งปราศจากอิทธิพลของบุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่มีส่วนเกี่ยวข้องในรายการ

3. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล

3.1 การเปิดเผยข้อมูลการทำรายการ

ให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลการทำรายการในเอกสารต่าง ๆ ตามรายการขั้นต่ำที่กำหนดดังต่อไปนี้ โดยรายการขั้นต่ำดังกล่าวใช้ร่วมกันทั้งสำหรับกรณีรายการที่มีนัยสำคัญ รายการที่เกี่ยวข้องกัน รวมถึงรายการที่เข้าข่ายเป็นทั้งรายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกัน

3.1.1 สารสนเทศการทำรายการ

สำหรับรายการที่เข้าข่ายต้องเปิดเผยข้อมูลการทำรายการผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญและหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน ให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลการทำรายการที่มีรายการขั้นต่ำดังต่อไปนี้ ผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ ภายในวันที่คณะกรรมการบริษัทมีมติให้เสนออวาระต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการทำรายการ

(1) ลักษณะและรายละเอียดของรายการ อย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) วัน เดือน ปี หรือกรอบระยะเวลาที่คาดว่าจะทำรายการ

(ข) ชื่อคู่กรณี (คู่สัญญา) ที่เกี่ยวข้องและความสัมพันธ์กับบริษัทหรือบริษัทย่อย ทั้งนี้ ในกรณีรายการที่เกี่ยวข้องกันให้ระบุความสัมพันธ์ที่ทำให้บุคคลดังกล่าวเข้าข่ายเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทด้วย

(ค) ลักษณะโดยทั่วไปของรายการ โดยระบุรายละเอียดเกี่ยวกับรายการ เช่น สรุปภาพรวมการทำรายการ วัตถุประสงค์การทำรายการ ขั้นตอนและเงื่อนไขในการทำรายการ

(ง) รายละเอียดของสินทรัพย์ในการทำรายการ ได้แก่ ลักษณะและสภาพการใช้งานภาวะผูกพันในสินทรัพย์ ในกรณีที่เป็นหลักทรัพย์ ให้ระบุข้อมูลทั่วไปของกิจการ เช่น ลักษณะธุรกิจ ทุนจดทะเบียน ทุนชำระแล้ว สรุปฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน 3 ปีย้อนหลัง รายชื่อคณะกรรมการบริษัท รายชื่อผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรกพร้อมสัดส่วนการถือหุ้น รวมถึงผู้ถือหุ้นที่แท้จริง (ultimate shareholders) ของกิจการดังกล่าว และหากมีบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทถือหุ้นในกิจการดังกล่าวขอให้ระบุชื่อพร้อมสัดส่วนการถือหุ้นของบุคคลดังกล่าวด้วย

(จ) มูลค่ารวมของรายการ และรายละเอียดวิธีการชำระค่าตอบแทน โดยให้ระบุเงื่อนไขข้อตกลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กำหนดระยะเวลาหรือการแบ่งงวดในการชำระค่าตอบแทน การวางมัดจำ⁴² ทั้งนี้ ในกรณีที่สิ่งตอบแทนที่ใช้ชำระในการทำรายการไม่ใช่เงินสด เช่น ออกหลักทรัพย์เพื่อชำระค่าซื้อสินทรัพย์หรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ ขอให้ระบุประเภทและรายละเอียดของหลักทรัพย์หรือสินทรัพย์ที่ใช้ชำระค่าตอบแทน พร้อมวิธีการพิจารณากำหนดมูลค่าของสิ่งตอบแทนดังกล่าวด้วย

⁴² คณะกรรมการต้องพิจารณาความเหมาะสมของเงื่อนไขข้อตกลงต่าง ๆ ด้วยความ รับผิดชอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อบริษัทหรือบริษัทย่อยเป็นสำคัญ และหลีกเลี่ยงเงื่อนไขข้อตกลงที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงและผลกระทบต่อบริษัท เช่น การจ่ายเงินมัดจำล่วงหน้าในสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับมูลค่าการทำรายการ เป็นต้น

ทั้งนี้ การวางเงินมัดจำ รวมถึงธุรกรรมที่มีผลในทำนองเดียวกัน เข้าข่ายเป็นการทำรายการที่มีนัยสำคัญ และรายการที่เกี่ยวข้องกัน (ในกรณีที่ทำการรายการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน) ซึ่งบริษัทมีหน้าที่ต้องคำนวณมูลค่ารายการ และปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดในหลักเกณฑ์ ก่อนที่จะวางเงินมัดจำ

(ฉ) การคำนวณมูลค่ารายการ โดยระบุเรื่องดังต่อไปนี้

รายการที่มีนัยสำคัญ

- วิธีการคำนวณมูลค่ารายการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญทั้ง 4 วิธีในกรณีที่บริษัทไม่สามารถคำนวณมูลค่ารายการโดยวิธีหนึ่งวิธีใดได้ ให้บริษัทระบุกรณีดังกล่าวไว้ด้วย

- มูลค่ารายการสูงสุดที่คำนวณได้ และหน้าที่ที่บริษัทต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

รายการที่เกี่ยวข้องกัน

- วิธีการคำนวณมูลค่ารายการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

- มูลค่ารายการสูงสุดที่คำนวณได้ และหน้าที่ที่บริษัทต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

(ช) แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการทำรายการ หรือแผนการใช้เงินที่ได้รับจากการทำรายการ ทั้งนี้ หากมีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินเพื่อใช้ในการทำรายการ ให้ระบุรายละเอียดเงื่อนไขการกู้ยืมที่อาจกระทบต่อสิทธิของผู้ถือหุ้นด้วย เช่น ข้อจำกัดการจ่ายเงินปันผล

(ซ) กรณีการเข้าลงทุนในกิจการซึ่งมีบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของกิจการนั้น และภายหลังการทำรายการ กิจการดังกล่าวเข้าข่ายเป็นบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อยของบริษัท ให้อธิบายถึงเหตุผลการจัดโครงสร้างการถือหุ้นในลักษณะดังกล่าวว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของบริษัทอย่างไร พร้อมระบุมาตรการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

(ฌ) ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญอิสระ เช่น ผู้ประเมินราคาสินทรัพย์ และที่ปรึกษาทางการเงิน เป็นต้น (ถ้ามี)

(ญ) สรุปสาระสำคัญของสัญญาที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ

(ฎ) กรณีการเข้าทำรายการต้องได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง ให้เปิดเผยรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวด้วย เช่น หน่วยงานกำกับดูแล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เงื่อนไขการอนุญาต รวมทั้งกรอบเวลาในการดำเนินการขออนุญาต

(ฏ) ข้อพิพาททางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำรายการ หรือสินทรัพย์ที่จะเข้าทำรายการ (ถ้ามี)

(ฐ) ข้อมูลอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อตัดสินใจของผู้ลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ (ถ้ามี)

(2) แผนการดำเนินธุรกิจ (business plan) ที่เกี่ยวข้องกับการทำรายการ⁴³

(ก) นโยบายและแผนการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการทำรายการ โดยระบุกรอบระยะเวลาโดยสังเขป

(ข) การวิเคราะห์สภาวะการตลาดและการแข่งขัน รวมถึงโอกาสทางธุรกิจ

(ค) ปัจจัยความเสี่ยงหรือเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อให้ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผน

⁴³ บริษัทอาจไม่เปิดเผยข้อมูลในหัวข้อที่ไม่สอดคล้องกับลักษณะรายการได้ เช่น กรณีได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อแก้ปัญหาสภาพคล่องหรือใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน อาจไม่จำเป็นต้องเปิดเผยเรื่องสภาวะการตลาดและการแข่งขัน รวมถึงโอกาสทางธุรกิจ นอกจากนี้ ในบางกรณีที่ไม่มีการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับตัวรายการโดยตรง แต่อาจมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทในภาพรวม เช่น การขายสินทรัพย์หรือธุรกิจบางส่วนที่มีนัยสำคัญ ขอให้บริษัทเปิดเผยแผนการดำเนินธุรกิจในลักษณะที่เป็นภาพรวมของบริษัทภายหลังจากการทำรายการดังกล่าวแทน

- (ง) แผนรองรับกรณีไม่สามารถเข้าทำรายการได้สำเร็จ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
- (3) ความเห็นของคณะกรรมการบริษัท อย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้

- (ก) ความสมเหตุสมผลและผลประโยชน์ของการทำรายการ
- (ข) ความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการทำรายการ
- (ค) ความเหมาะสมของราคาและเงื่อนไขการทำรายการ

ทั้งนี้ ในกรณีรายการที่เกี่ยวข้องกัน ให้มีการวิเคราะห์หรืออธิบายถึงความสมเหตุสมผลและผลประโยชน์ของการทำรายการ เปรียบเทียบกับการทำรายการกับบุคคลภายนอกด้วย

(4) คำรับรองของคณะกรรมการบริษัทที่แสดงว่า ในการพิจารณาตรวจสอบข้อมูลได้ดำเนินการด้วยความระมัดระวังแล้ว และเห็นว่าการทำรายการมีความสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์ต่อบริษัทและผู้ถือหุ้น

(5) ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ⁴⁴

(6) คำรับรองว่ากรรมการที่มีส่วนได้เสียในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันไม่เข้าร่วมประชุมและออกเสียงในที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทในการอนุมัติรายการดังกล่าว⁴⁵ (เฉพาะกรณีรายการที่เกี่ยวข้องกัน)

3.1.2 หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น

สำหรับรายการที่เข้าข่ายต้องขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญและหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน ให้บริษัทจัดส่งหนังสือนัดประชุมที่มีรายการขึ้นต่อดังต่อไปนี้ให้แก่ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าอย่างน้อย 14 วันก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น พร้อมเปิดเผยหนังสือนัดประชุมผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ

(1) รายการขึ้นต่ำที่ต้องเปิดเผยในสารสนเทศการทำรายการตามข้อ 3.1.1

(2) ระบุชื่อและจำนวนหุ้นของผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสียซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

(3) แบบหนังสือมอบฉันทะที่ให้ผู้ถือหุ้นเลือกออกเสียงลงคะแนนได้ พร้อมเสนอชื่อกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 รายเป็นผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้น

(4) ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบ หรือที่ปรึกษาทางการเงินมีความเห็นว่าผู้ถือหุ้นไม่ควรอนุมัติการทำรายการ ให้ระบุสิทธิในการคัดค้านการทำรายการของผู้ถือหุ้น

3.1.3 รายงานความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ

สำหรับรายการที่เข้าข่ายต้องจัดให้มีรายงานความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระเพื่อประกอบการพิจารณาของที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญและหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน รายงานความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระดังกล่าวต้องมีรายการขึ้นต่อดังนี้

(1) ข้อมูลสรุปภาพรวมการทำรายการโดยสังเขป ทั้งนี้ สามารถอ้างอิงให้ไปดูรายละเอียดในข้อมูลที่บริษัทเปิดเผยไว้ในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นได้

(2) ความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ อย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้

⁴⁴ อธิบายความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการทำรายการว่าเหมือนหรือแตกต่างจากความเห็นของคณะกรรมการบริษัทอย่างไร พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

⁴⁵ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น บริษัทอาจอนุญาตให้กรรมการซึ่งมีส่วนได้เสียในรายการดังกล่าวเข้าชี้แจงหรือให้ข้อมูลต่อที่ประชุมเพื่อประโยชน์ในการพิจารณารายการได้ ทั้งนี้ กรรมการรายดังกล่าวจะต้องไม่อยู่ร่วมประชุมในการพิจารณาออกเสียงลงมติในวาระนั้น

- (ก) ความสมเหตุสมผลและประโยชน์ของการทำรายการ
- (ข) ความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการทำรายการ
- (ค) ความเหมาะสมของราคาและเงื่อนไขการทำรายการ

ทั้งนี้ ในการให้ความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ ให้แสดงข้อมูลประกอบพร้อมอธิบาย เหตุผลสนับสนุนและสมมติฐานที่สำคัญ และในกรณีรายการที่เกี่ยวข้องกัน ให้แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ถึงข้อดีข้อเสียระหว่างการทำรายการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันกับการทำรายการกับบุคคลภายนอกด้วย

(3) สรุปความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระว่าผู้ถือหุ้นควรอนุมัติการทำรายการหรือไม่พร้อม เหตุผลประกอบ

(4) คำรับรองในการปฏิบัติหน้าที่ว่าได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ตามมาตรฐาน ของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ถือหุ้นของบริษัทเป็นสำคัญ

3.2 การรายงานความคืบหน้าการทำรายการภายหลังได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น

เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการตามมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นที่อนุมัติการทำ รายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกัน หลักเกณฑ์จึงกำหนดบริษัทต้องรายงานความคืบหน้าการทำ รายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกัน (เฉพาะรายการที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น) ตามที่ กำหนดดังนี้

3.2.1 การรายงานเมื่อเกิดเหตุการณ์

ในกรณีที่บริษัทไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ⁴⁶ หรือ ยกเลิกการทำรายการ ให้บริษัทรายงานข้อมูลเรื่องดังกล่าวผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ ภายในวันทำการถัดจากวันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุการณ์ดังกล่าว และให้บริษัทรวมรายงานกรณีดังกล่าวไว้ใน รายงานตามรอบระยะเวลาตามข้อ 3.2.2 ที่ต้องรายงานในรอบถัดไปด้วย

ทั้งนี้ ในการพิจารณายกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียดที่มีนัยสำคัญของรายการซึ่งเคยได้รับ มติอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือคณะกรรมการ คณะกรรมการหรือฝ่ายบริหารพึงต้องดำเนินการด้วยความ รับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty โดยคำนึงถึงประโยชน์ สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ ทั้งนี้ หากการยกเลิกหรือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อ บริษัทหรือส่งผลกระทบต่อประโยชน์ที่บริษัทพึงได้รับ ก็ควรพิจารณาเสนอวาระเพื่อขออนุมัติการยกเลิกหรือ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือที่ประชุมคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี โดยให้เป็นไปตาม ระดับอำนาจการอนุมัติที่ได้ให้ความเห็นชอบรายการดังกล่าวไว้เดิม

3.2.2 การรายงานตามรอบระยะเวลา

ภายหลังจากที่บริษัทได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นให้ทำรายการที่มีนัยสำคัญและรายการ ที่เกี่ยวข้องกัน ให้บริษัทรายงานความคืบหน้าสำหรับทุกรายการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ รวมถึงรายการที่ ดำเนินการแล้วเสร็จ หรือรายการที่ไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติอย่างมีนัยสำคัญหรือรายการที่มี

⁴⁶ เช่น การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการทำรายการ เงื่อนไขการทำรายการ คู่สัญญา มูลค่าโครงการ เป็นต้น

การยกเลิกการทำรายการในระหว่างรอบรายงาน โดยให้รวมทุกรายการไว้ในรายงานฉบับเดียวกัน ตามที่กำหนดดังนี้

(1) ข้อมูลที่เปิดเผย

ให้เปิดเผยข้อมูลความคืบหน้าการทำรายการตามรายละเอียดที่กำหนดในตารางต่อไปนี้

	รายการ	ประเภทรายการ	วันที่ได้รับอนุมัติ	รายละเอียดโดยสรุปของรายการ	สถานะความคืบหน้า
ลำดับรายการ	<p>ระบุรายการที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - อยู่ระหว่างดำเนินการ - ดำเนินการแล้วเสร็จในระหว่างรอบรายงาน - ไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติอย่างมีนัยสำคัญหรือยกเลิกรายการในระหว่างรอบรายงาน <p><i>หมายเหตุ: สำหรับรายการที่ดำเนินการแล้วเสร็จหรือยกเลิกรายการไปแล้วในระหว่างรอบการรายงานนี้ บริษัทไม่ต้องรายงานความคืบหน้าอีกในรอบการรายงานถัด ๆ ไป</i></p>	<p>ระบุว่าเป็นรายการที่มีนัยสำคัญหรือรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือเข้าข่ายรายการทั้ง 2 ประเภท</p>	<p>ระบุวันที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น</p>	<p>ระบุรายละเอียดโดยสรุปของรายการตามที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุสถานะความคืบหน้าล่าสุด ณ ปัจจุบัน - หากเป็นรายการที่ดำเนินการแล้วเสร็จหรือมีการยกเลิกการทำรายการในระหว่างรอบระยะเวลารายงาน ให้ระบุด้วยว่าแล้วเสร็จหรือยกเลิกการทำรายการเมื่อใด - ในกรณีที่มีการยกเลิกการทำรายการหรือไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติอย่างมีนัยสำคัญ ขอให้เปิดเผยความเห็นของคณะกรรมการบริษัท โดยระบุรายละเอียดที่มาที่ไปพร้อมเหตุผลการยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รวมถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับบริษัท

(2) ช่องทางการเปิดเผยข้อมูล

ให้เปิดเผยข้อมูลความคืบหน้าการทำรายการตามรายละเอียดที่กำหนดในตารางข้อ (1) จนกว่าจะทำรายการนั้น ๆ แล้วเสร็จหรือยกเลิกการทำรายการ

- เปิดเผยผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยเปิดเผยทุก 6 เดือน ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม (สำหรับรอบระยะเวลารายงานครึ่งปีแรก: มกราคม-มิถุนายน) และ 31 มกราคม (สำหรับรอบระยะเวลารายงานครึ่งปีหลัง: กรกฎาคม-ธันวาคม) ของทุกปี

- เปิดเผยในรูปแบบ 56-1 One Report ซึ่งต้องนำส่งภายใน 3 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีในแต่ละปี

4. คำถามที่พบบ่อย และตัวอย่างการพิจารณารายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกัน

4.1 คำถามและตัวอย่างเกี่ยวกับการทำรายการที่มีนัยสำคัญ

คำถาม: การจัดตั้งบริษัท การซื้อหุ้นเพิ่มทุน และการสละสิทธิการซื้อหุ้นเพิ่มทุน เข้าข่ายเป็นการทำรายการที่มีนัยสำคัญหรือไม่ และคำนวณมูลค่ารายการอย่างไร

ตอบ: มีหลักการพิจารณาในแต่ละกรณีดังนี้

การจัดตั้งบริษัท

สถานะของบริษัทที่จัดตั้ง	การพิจารณารายการที่มีนัยสำคัญ	การคำนวณมูลค่ารายการ
บริษัทย่อย	X ไม่เข้าข่าย	-
บริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อย	✓ เข้าข่าย	คำนวณได้เฉพาะเกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน ตามวิธีการดังนี้ เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน: มูลค่าเงินทุนในส่วนที่บริษัทเข้าร่วมลงทุนจัดตั้ง x 100 สินทรัพย์รวมของบริษัท

การซื้อหุ้นเพิ่มทุน

สถานะบริษัทที่เพิ่มทุน	การพิจารณารายการที่มีนัยสำคัญ	การคำนวณมูลค่ารายการ
บริษัทย่อย*	X ไม่เข้าข่าย	-
บริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อย*	✓ เข้าข่าย	สามารถคำนวณตามเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ดังนี้ เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน: มูลค่าหุ้นเพิ่มทุนในส่วนที่บริษัทจองซื้อ x 100 สินทรัพย์รวมของบริษัท เกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ: สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวที่เปลี่ยนแปลง x สินทรัพย์สุทธิของบริษัทที่ลงทุน x 100 สินทรัพย์สุทธิของบริษัท เกณฑ์กำไรสุทธิ: สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวที่เปลี่ยนแปลง x กำไรสุทธิของบริษัทที่ลงทุน x 100 กำไรสุทธิของบริษัท เกณฑ์มูลค่าหุ้นทุน: บริษัทไม่มีการออกหุ้นใหม่จึงไม่ต้องคำนวณ

*พิจารณาจากสถานะบริษัทดังกล่าวก่อนการเพิ่มทุน อย่างไรก็ตาม หากทราบแน่นอนถึงสถานะของบริษัทดังกล่าวภายหลังการเพิ่มทุน ให้พิจารณาจากสถานะภายหลังการเพิ่มทุน

หมายเหตุ: ในกรณีที่บริษัทใช้สิทธิจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนแบบ Right Offering (RO) หรือ Preferential Public Offering (PPO) ของบริษัทย่อย รวมถึงบริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อย ต่ำกว่าสัดส่วนการถือหุ้น จะพิจารณาได้ว่า:

- เป็นการซื้อหุ้นเพิ่มทุนบางส่วน (ส่วนนี้หากเป็นการเพิ่มทุนในบริษัทย่อย ไม่เข้าข่ายเป็นรายการที่มีนัยสำคัญ) และ
- สละสิทธิการซื้อหุ้นเพิ่มทุนบางส่วน (ส่วนนี้ต้องคำนวณมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ ในส่วนของการสละสิทธิการเพิ่มทุน (รายละเอียดวิธีการคำนวณตามตารางถัดไป))

การสละสิทธิการซื้อหุ้นเพิ่มทุน (สำหรับกรณีเพิ่มทุนแบบ Right Offering (RO) หรือ Preferential Public Offering (PPO))

สถานะบริษัทที่เพิ่มทุน	การพิจารณา รายการที่มีนัยสำคัญ	การคำนวณมูลค่ารายการ
บริษัทย่อย*	✓ เข้าข่าย	<p>เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน: บริษัทไม่มีการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนจึงไม่ต้องคำนวณ สามารถคำนวณตามเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ดังนี้</p> <p>เกณฑ์สิทธิพิเศษ: $\text{สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวที่เปลี่ยนแปลง} \times \text{สิทธิพิเศษของบริษัทที่ลงทุน} \times 100$ สิทธิพิเศษของบริษัท</p> <p>เกณฑ์กำไรสุทธิ: $\text{สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวที่เปลี่ยนแปลง} \times \text{กำไรสุทธิของบริษัทที่ลงทุน} \times 100$ กำไรสุทธิของบริษัท</p> <p>เกณฑ์มูลค่าหุ้นทุน: บริษัทไม่มีการออกหุ้นใหม่จึงไม่ต้องคำนวณ</p>
บริษัทที่ไม่เข้าข่าย บริษัทย่อย*	✓ เข้าข่าย	

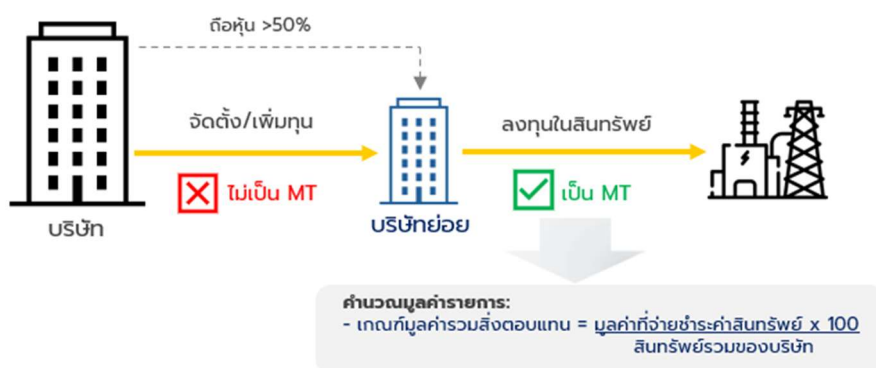
*พิจารณาจากสถานะบริษัทดังกล่าวก่อนการเพิ่มทุน อย่างไรก็ตาม หากทราบแน่นอนถึงสถานะของบริษัทดังกล่าวภายหลังการเพิ่มทุน ให้พิจารณาจากสถานะภายหลังการเพิ่มทุน

หมายเหตุ: กรณีที่เป็นการเสนอขายหุ้นเพิ่มทุนแก่ประชาชนทั่วไปหรือบุคคลอื่น โดยที่บริษัทไม่ได้รับสิทธิการซื้อหุ้นเพิ่มทุน เช่น IPO (spin-off) Private Placement (PP) ไม่เข้าข่ายเป็นรายการที่มีนัยสำคัญของบริษัท (ไม่ถือว่าบริษัทสละสิทธิการซื้อหุ้นเพิ่มทุน)

ตัวอย่าง: การพิจารณารายการที่มีนัยสำคัญกรณีการลงทุนจัดตั้งบริษัทเพื่อลงทุนทำโครงการ

กรณีจัดตั้งบริษัทย่อย

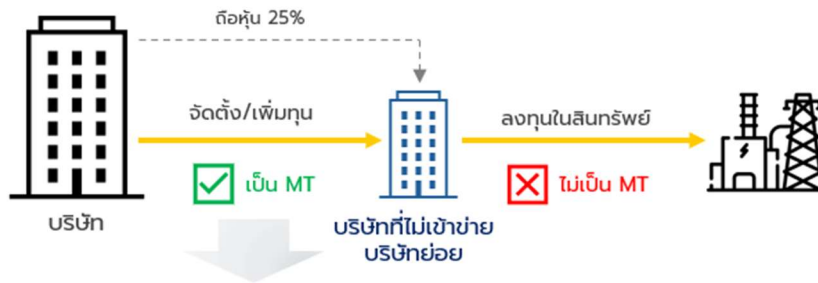
- การจัดตั้งบริษัทย่อย รวมถึงการเพิ่มทุนให้กับบริษัทย่อย ไม่เข้าข่ายเป็นการทำรายการที่มีนัยสำคัญ
- ทั้งนี้ เมื่อบริษัทย่อยมีการนำเงินไปลงทุนซื้อสินทรัพย์เพื่อสร้างโครงการ จะเข้าข่ายการทำรายการที่มีนัยสำคัญซึ่งต้องคำนวณมูลค่ารายการ

กรณีจัดตั้งบริษัทร่วมหรือบริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อย

- การจัดตั้งบริษัทร่วมหรือบริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อย รวมถึงการเพิ่มทุนหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทร่วมหรือบริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อย เข้าข่ายเป็นการทำรายการที่มีนัยสำคัญ

- อย่างไรก็ตาม การทำรายการของบริษัทร่วมหรือบริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อยไม่อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ การที่บริษัทดังกล่าวนำเงินไปลงทุนซื้อสินทรัพย์เพื่อสร้างโครงการจึงไม่ต้องคำนวณมูลค่ารายการ

คำนวณมูลค่ารายการ:

- เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน = $\frac{\text{มูลค่าเงินทุนที่บริษัทเข้าร่วมลงทุนจัดตั้งหรือเพิ่มทุน} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวมของบริษัท}}$
- เกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ* = $\frac{\% \text{ การถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวที่เปลี่ยนแปลง} \times \text{สินทรัพย์สุทธิของบริษัทดังกล่าว} \times 100}{\text{สินทรัพย์สุทธิของบริษัท}}$
- เกณฑ์กำไรสุทธิ* = $\frac{\% \text{ การถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวที่เปลี่ยนแปลง} \times \text{กำไรสุทธิของบริษัทดังกล่าว} \times 100}{\text{กำไรสุทธิของบริษัท}}$

*เฉพาะกรณีใช้สิทธิเพิ่มทุนไม่เป็นไปตามสัดส่วนหรือสิทธิการเพิ่มทุน

คำถาม: การชำระบัญชียกเลิกบริษัทย่อยเข้าข่ายเป็นการทำรายการที่มีนัยสำคัญหรือไม่

ตอบ: ไม่ถือเป็นรายการที่มีนัยสำคัญตามหลักเกณฑ์

คำถาม: การนำสินทรัพย์ไปวางเป็นหลักประกันเพื่อการกู้ยืมเงิน เข้าข่ายเป็นรายการที่มีนัยสำคัญหรือไม่ และในกรณีที่บริษัทถูกบังคับหลักประกันตามสัญญากู้ยืมเงิน เนื่องจากไม่สามารถชำระหนี้ได้ จะถือเป็นรายการที่มีนัยสำคัญหรือไม่

ตอบ: การนำสินทรัพย์ไปวางเป็นหลักประกันเพื่อการกู้ยืมเงิน⁴⁷ รวมถึงกรณีที่มีการบังคับหลักประกันตามเงื่อนไขสัญญากู้ยืมเงิน⁴⁸ ไม่ถือเป็นรายการที่มีนัยสำคัญตามหลักเกณฑ์

คำถาม: การจำหน่ายสินทรัพย์ของบริษัทให้บริษัทย่อยมีวิธีการคำนวณมูลค่ารายการที่แตกต่างกับการจำหน่ายให้บริษัทร่วมหรือไม่ อย่างไร

ตอบ: แตกต่างกัน โดยในกรณีที่บริษัทจำหน่ายสินทรัพย์ให้กับบริษัทย่อยจะเข้าข่ายได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ แต่ในกรณีจำหน่ายให้กับบริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อยรวมถึง

⁴⁷ รวมถึงกรณีการโอนสิทธิเรียกร้องในลูกหนี้การค้าเพื่อใช้เป็นหลักประกันหรือเพื่อขอรับสินเชื่อหมุนเวียน เช่น การทำแฟคเตอริง (factoring) ด้วย

⁴⁸ ให้รวมถึงกรณีการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ที่ส่งผลให้ภาระหนี้ของบริษัทลดลงด้วย

บริษัทร่วม จะต้องคำนวณมูลค่ารายการทั้งจำนวนเสมือนการจำหน่ายให้กับบุคคลภายนอก แม้ว่าบริษัทจะมีการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวก็ตาม

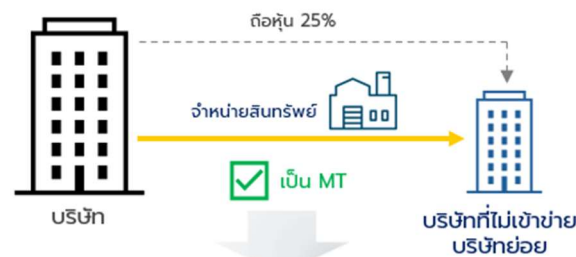
ตัวอย่าง: กรณีการจำหน่ายสินทรัพย์ให้กับบริษัทย่อย

- เข้าข่ายได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

ตัวอย่าง: กรณีการจำหน่ายสินทรัพย์ให้กับบริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อยรวมถึงบริษัทร่วม

- ให้คำนวณมูลค่ารายการทั้งจำนวนเสมือนการจำหน่ายให้กับบุคคลภายนอก แม้ว่าบริษัทจะมีการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวก็ตาม

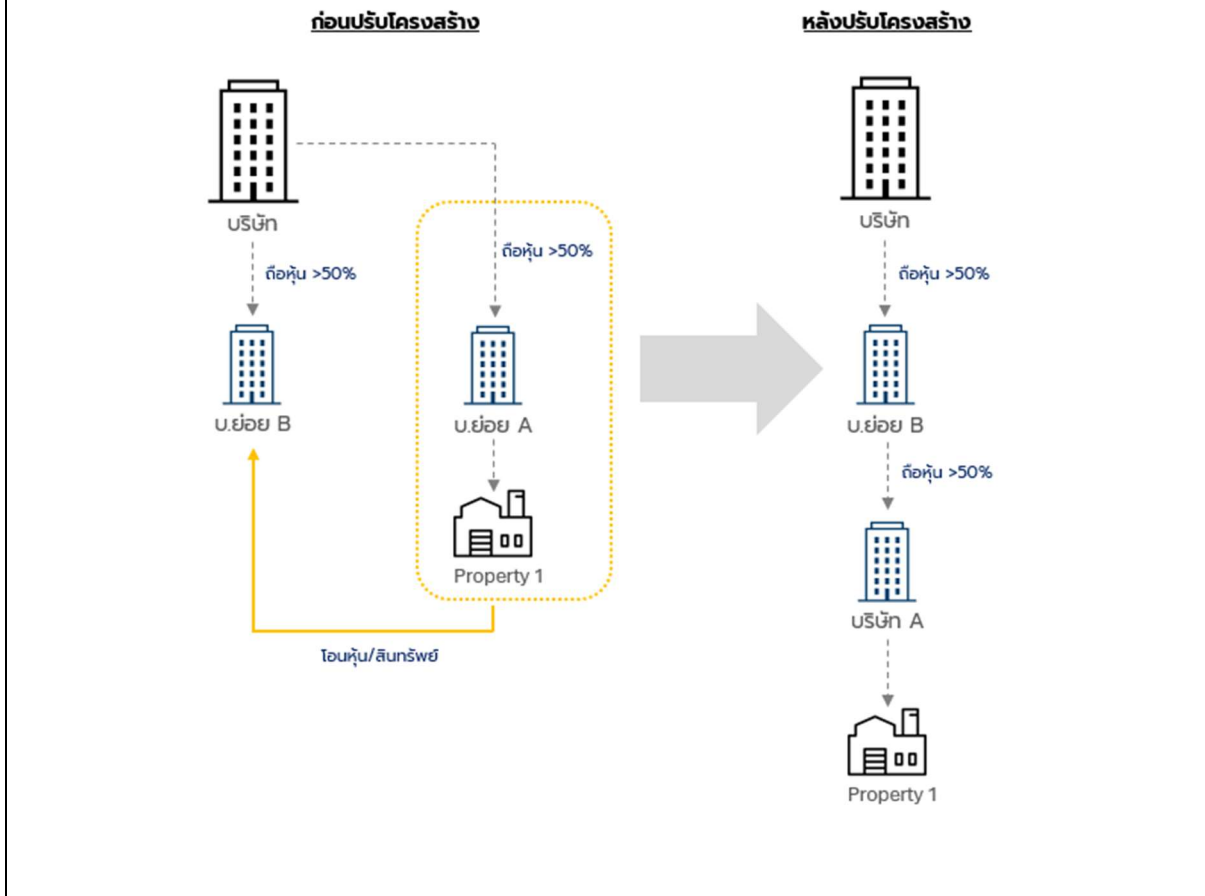

คำนวณมูลค่ารายการ:
 - เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน = $\frac{\text{ราคาจำหน่ายสินทรัพย์} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวมของบริษัท}}$

คำถาม: การปรับโครงสร้างการถือหุ้นหรือธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทและบริษัทย่อยเข้าข่ายเป็นการทำรายการที่มีนัยสำคัญหรือไม่

ตอบ: หากการปรับโครงสร้างดังกล่าวเป็นการทำรายการในลักษณะการโอนหุ้นหรือสินทรัพย์ระหว่างบริษัทและบริษัทย่อย หรือระหว่างบริษัทย่อย จะเข้าข่ายได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการหรือผู้บริหารของบริษัทจะต้องพิจารณาความจำเป็นและความสมเหตุสมผลของรายการด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากการทำรายการมีผลทำให้ส่วนได้เสียหรือสัดส่วนความเป็นเจ้าของของบริษัทในสินทรัพย์ที่ทำรายการเปลี่ยนแปลงไป คณะกรรมการต้องพิจารณาความจำเป็นและความสมเหตุสมผลในการทำรายการ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อบริษัทหรือบริษัทย่อยเป็นสำคัญ

ตัวอย่าง: การปรับโครงสร้างการถือหุ้นหรือธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทและบริษัทย่อยที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

คำถาม: การวางเงินมัดจำเข้าข่ายการทำรายการที่ต้องคำนวณมูลค่ารายการและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกัน⁴⁹ หรือไม่

ตอบ: ในการวางเงินมัดจำ (รวมถึงธุรกรรมอื่นใดที่มีผลในทำนองเดียวกัน) บริษัทมีหน้าที่ต้องคำนวณมูลค่ารายการและปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดในหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญและการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน ก่อนที่จะวางเงินมัดจำ

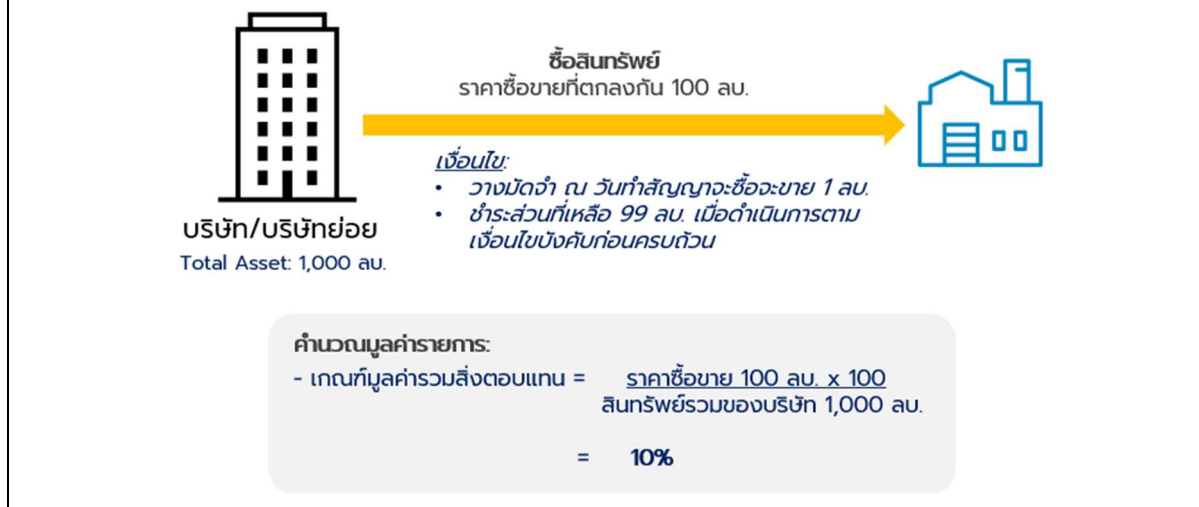
การคำนวณมูลค่ารายการ

แบ่งได้เป็น 2 กรณีดังนี้

1. กรณีที่มีความชัดเจนเกี่ยวกับตัวเลขมูลค่ารายการรวมที่บริษัทต้องชำระทั้งหมด (เงินมัดจำและส่วนที่ต้องชำระเพิ่มเติมในภายหลัง) ให้บริษัทคำนวณมูลค่ารายการตามตัวเลขมูลค่ารายการรวมดังกล่าว

⁴⁹ กรณีที่เป็นการทำรายการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

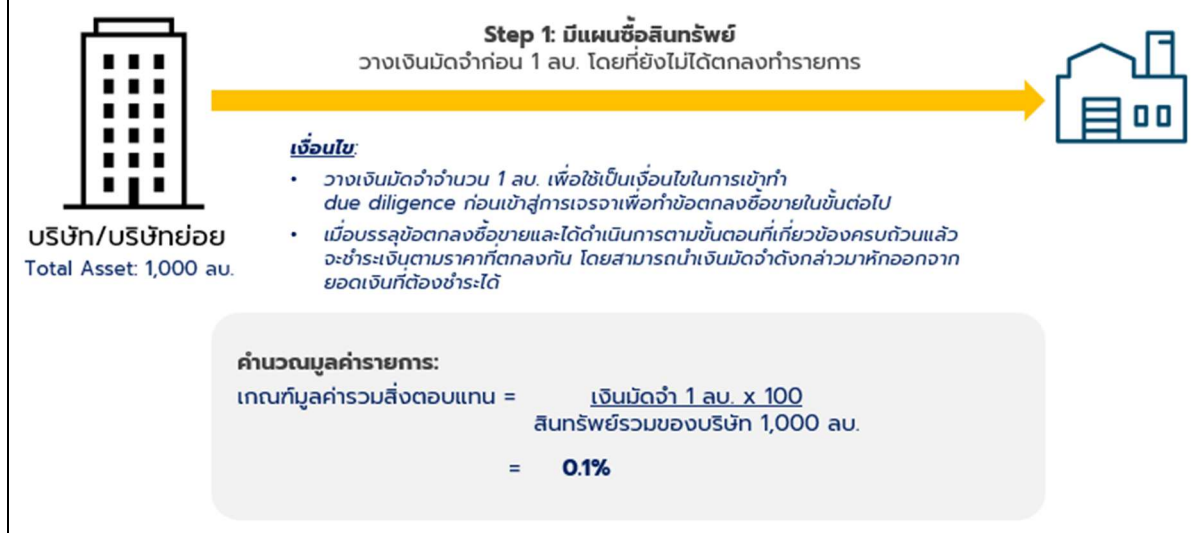
ตัวอย่าง:

2. กรณีที่ยังไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับตัวเลขมูลค่ารายการรวม (เช่น การวางมัดจำเพื่อเข้าไปทำ due diligence ก่อนเจรจาตกลงรายการ การวางหลักประกันเพื่อเข้าร่วมการประมูลหรือประกวดราคา เป็นต้น) ให้บริษัทคำนวณมูลค่ารายการแยกเป็น 2 ครั้งตามลำดับดังนี้

(1) ให้คำนวณมูลค่ารายการและปฏิบัติหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ เฉพาะในส่วนเงินมัดจำ⁵⁰

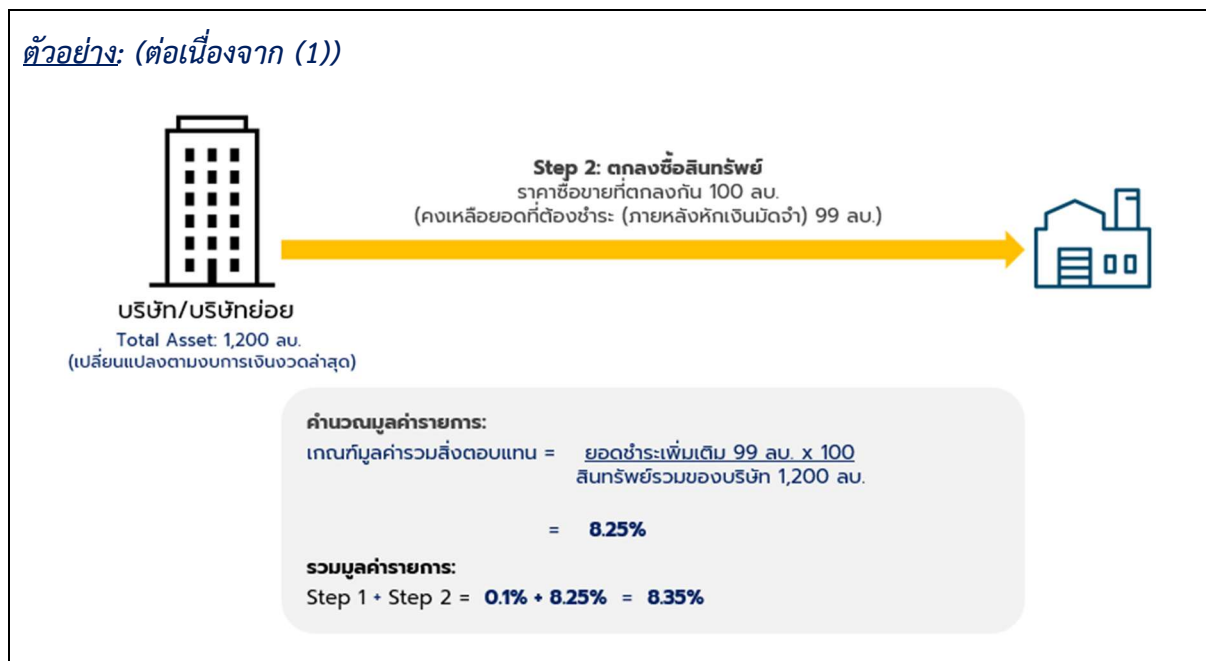
ตัวอย่าง:

⁵⁰ มีข้อยกเว้นให้สำหรับการวางมัดจำในกรณีที่มีความชัดเจนหรือมีความแน่นอนว่าบริษัทจะได้รับเงินมัดจำคืนหากไม่เกิดการทำการรายการ เช่น การวางเงินประกันสำหรับการเข้าร่วมประมูลกับหน่วยงานภาครัฐ หรือการวางเงินโดยมีกลไกป้องกันความเสี่ยงรองรับ (เช่น มีการฝากเงินไว้ใน escrow account เป็นต้น) อนึ่งให้บริษัทไม่ต้องคำนวณมูลค่ารายการและปฏิบัติหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การทำการรายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกัน ในขั้นตอนของการวางเงินมัดจำได้

(2) เมื่อมีความชัดเจนในการทำรายการและทราบตัวเลขมูลค่ารายการแล้ว ให้คำนวณมูลค่ารายการและปฏิบัติหน้าที่ตามหลักเกณฑ์อีกครั้ง ตามมูลค่ารายการของส่วนที่จะต้องชำระเพิ่มเติม

ทั้งนี้ ให้รวมมูลค่ารายการที่ได้จากการคำนวณมูลค่ารายการทั้ง 2 ครั้ง ตาม (1) และ (2) เข้าด้วยกัน เพื่อพิจารณาหน้าที่ที่ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ เสมือนเป็นรายการที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ตามวิธีนับรวมมูลค่ารายการที่อธิบายไว้ในข้อ 1.3.2 และ 2.3.2 โดยกรณีนี้จะไม่มีการจำกัดกรอบเวลา 12 เดือน ในการนับรวมมูลค่ารายการ เพื่อป้องกันการแยกรายการโดยมีเจตนาเพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เนื่องจากโดยข้อเท็จจริงแล้วการทำรายการทั้ง 2 ครั้งถือเป็นรายการเดียวกันซึ่งไม่สามารถแยกขาดจากกันได้

ประเด็นพิจารณา:

คณะกรรมการหรือผู้บริหารต้องพิจารณาความเหมาะสมของเงื่อนไขการทำรายการด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อบริษัทเป็นสำคัญ และพึงหลีกเลี่ยงเงื่อนไขข้อตกลงที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงและผลกระทบต่อบริษัท เช่น การวางเงินมัดจำล่วงหน้าในสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับมูลค่าการทำรายการ เป็นต้น

คำถาม: หากบริษัทหรือบริษัทย่อยมีการขยายไปสู่ธุรกิจใหม่และมีแผนที่จะดำเนินธุรกิจดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจปกติในอนาคต การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์หมุนเวียนที่ใช้ในการประกอบธุรกิจนั้น (เช่น การจัดซื้อวัตถุดิบหรือการจำหน่ายสินค้าที่ผลิตแล้ว) ในช่วงเริ่มต้นดำเนินธุรกิจ จะยังคงได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการทำรายการที่มีนัยสำคัญหรือไม่

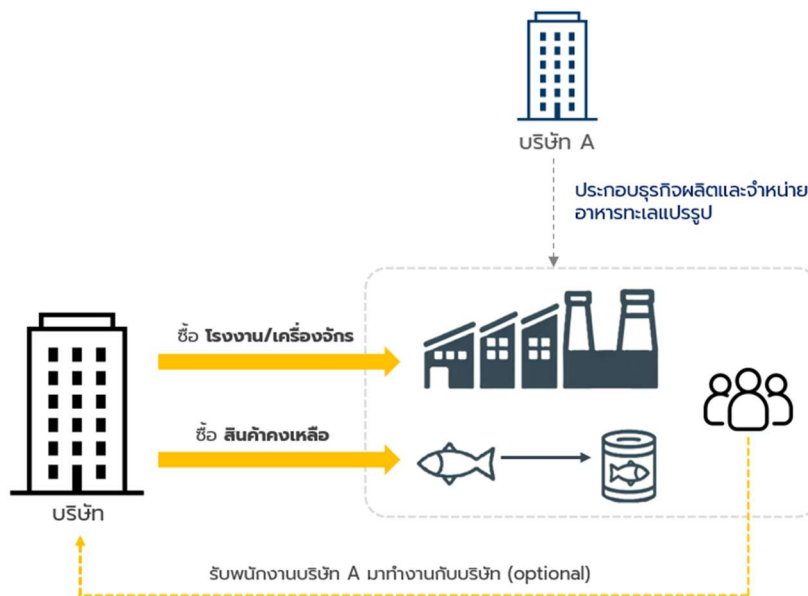
ตอบ: บริษัทยังคงได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ เว้นแต่จะปรากฏข้อเท็จจริงที่ทำให้พิจารณาได้ว่าไม่สมควรได้รับยกเว้น เช่น เมื่อพิจารณาจากความมุ่งหมายหรือเนื้อหาสาระที่แท้จริง (substance) ของรายการแล้ว เห็นได้ว่ารายการดังกล่าวมิใช่การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่ง

สินทรัพย์หมุนเวียนที่ใช้ในการประกอบธุรกิจโดยแท้ หรือมีลักษณะเป็นการแยกรายการเพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

ตัวอย่าง: การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์หมุนเวียนที่ใช้ในการประกอบธุรกิจที่เมื่อพิจารณาแล้ว อาจเข้าข่ายมีเจตนาแยกรายการเพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เนื่องจากความมุ่งหมายหรือเนื้อหารายการที่แท้จริง (substance) ของรายการมีลักษณะเทียบเคียงได้กับการเข้าซื้อกิจการ

บริษัทมีการทำรายการกับบริษัท A โดยมีรายละเอียดดังนี้:

- ซื้อ โรงงาน และเครื่องจักร ที่ใช้สำหรับผลิตอาหารทะเลแปรรูป
- ซื้อ สินค้าคงเหลือ เช่น วัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิต และสินค้าสำเร็จรูป

จากตัวอย่างข้างต้น อาจพิจารณาได้ว่าความมุ่งหมายหรือเนื้อหารายการที่แท้จริง (substance) ของรายการมีลักษณะเทียบเคียงได้กับการเข้าซื้อกิจการ จึงควรพิจารณามูลค่ารายการในภาพรวม ทั้งการซื้อโรงงานพร้อมเครื่องจักรและการซื้อสินค้าคงเหลือเสมือนเป็นรายการเดียวกัน แม้โดยปกติการได้มาซึ่งสินทรัพย์หมุนเวียนที่ใช้ในการประกอบธุรกิจปกติจะเข้าข่ายได้รับยกเว้นก็ตาม

การคำนวณมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ

เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน:

$$\frac{\text{ราคาซื้อโรงงานและเครื่องจักร} + \text{ราคาซื้อสินค้าคงเหลือ}}{\text{สินทรัพย์รวมของบริษัท}} \times 100$$

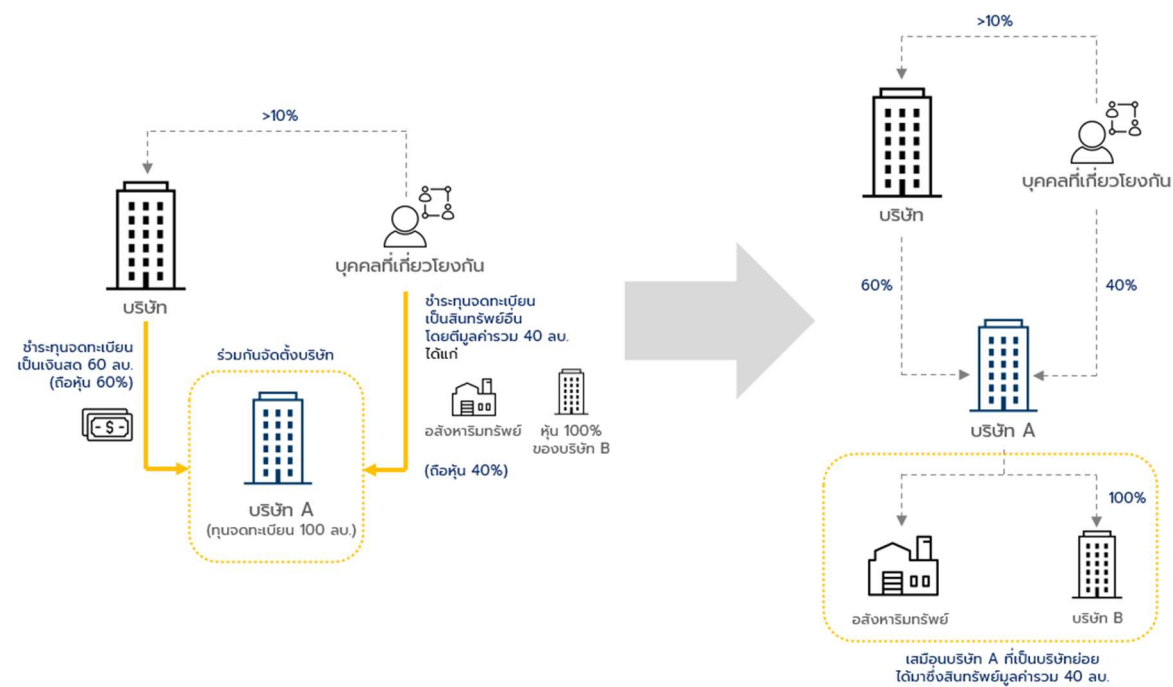
4.2 คำถามและตัวอย่างเกี่ยวกับการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

คำถาม: การร่วมทุนจัดตั้งบริษัทกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน เข้าข่ายการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือไม่

ตอบ: โดยปกติแล้ว การร่วมทุนจัดตั้งบริษัทกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันโดยต่างฝ่ายต่างชำระทุนจดทะเบียน และได้หุ้นไปตามสัดส่วนของตนเอง ไม่ถือเป็นการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน เว้นแต่ปรากฏข้อเท็จจริงที่พิจารณาได้ว่าความมุ่งหมายหรือเนื้อหาสาระที่แท้จริง (substance) ของรายการดังกล่าวมีลักษณะเทียบเคียงได้กับการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน (เช่น ผลลัพธ์ปลายทางของการทำรายการดังกล่าวให้ผลเสมือนการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน)

ตัวอย่าง: การร่วมทุนจัดตั้งบริษัทกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่เข้าข่ายเป็นการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทมีการจัดตั้งบริษัทย่อยร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน โดยที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันชำระทุนจดทะเบียนเป็นสินทรัพย์อื่นที่ไม่ใช่เงินสด โดยมีรายละเอียดการทำรายการดังนี้

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาผลลัพธ์ปลายทางแล้ว การทำธุรกรรมดังกล่าวให้ผลเสมือนการที่บริษัทจัดตั้งบริษัทย่อย (บริษัท A) เพื่อเข้าซื้อสินทรัพย์ (อสังหาริมทรัพย์และหุ้นบริษัท B) จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน โดยหลักแล้วบริษัทจึงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกันบนหลักการเดียวกัน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้มีโอกาสรับทราบข้อมูลรวมถึงมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุมัติรายการตามสิทธิที่พึงได้รับตามหลักเกณฑ์ ว่าตัวสินทรัพย์และราคาในการได้มาดังกล่าวมีความเหมาะสมหรือไม่

การคำนวณมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ

- เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน: ให้พิจารณาเสมือนการได้มาซึ่งสิทธิและหุ้นบริษัท B มูลค่ารวม 40 ล้านบาท

$$\frac{40 \text{ ล้านบาท} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวมของบริษัท}}$$

- เกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ: ให้พิจารณาเสมือนการได้มาซึ่งหุ้น 100% ในบริษัท B

$$\frac{100\% \times \text{สินทรัพย์สุทธิของบริษัท B} \times 100}{\text{สินทรัพย์สุทธิของบริษัท}}$$

- เกณฑ์กำไรสุทธิ: ให้พิจารณาเสมือนการได้มาซึ่งหุ้น 100% ในบริษัท B

$$\frac{100\% \times \text{กำไรสุทธิของบริษัท B} \times 100}{\text{กำไรสุทธิของบริษัท}}$$

การคำนวณมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน: ให้พิจารณาเสมือนการซื้อสิทธิและหุ้นบริษัท B จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน โดยใช้ตัวเลขมูลค่ารวมของรายการ 40 ล้านบาท ในการพิจารณามูลค่ารายการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

ผู้มีอำนาจอนุมัติรายการ	มูลค่ารายการ (แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า)	
	คณะกรรมการบริษัท	1 ล้านบาท < มูลค่ารายการ < 20 ล้านบาท
ที่ประชุมผู้ถือหุ้น	มูลค่ารายการ ≥ 20 ล้านบาท	มูลค่ารายการ ≥ 3% ของสินทรัพย์สุทธิ

ประเด็นพิจารณาเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงสร้างการถือหุ้นที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

เนื่องจากภายหลังการทำรายการ บริษัท A ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทจะมีบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 10 ซึ่งถือเป็นโครงสร้างการถือหุ้นที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ คณะกรรมการจึงจำเป็นต้องพิจารณาด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty ว่าการจัดโครงสร้างการถือหุ้นในลักษณะดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของบริษัทแล้วหรือไม่ พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลในสารสนเทศการทำรายการ รวมถึงแบบ 56-1 One Report ของรอบรายงานถัดไป ถึงเหตุผลในการจัดโครงสร้างการถือหุ้นในลักษณะดังกล่าวว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของบริษัทอย่างไร พร้อมระบุมาตรการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

คำถาม: การทำรายการดังต่อไปนี้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน บริษัทสามารถขออนุมัติข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปจากจากคณะกรรมการเพื่อให้ได้รับยกเว้นหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันได้หรือไม่ และมีวิธีการพิจารณาอย่างไร

1. รายการให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงินที่ทำกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

ตอบ: รายการให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงินที่ทำกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันในบางกรณีสามารถพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปและดำเนินการขออนุมัติต่อคณะกรรมการตามแนวทางในข้อ 2.2 (1) ได้ โดยมีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

(1) กรณีบริษัทหรือบริษัทย่อยประกอบธุรกิจสถาบันการเงินหรือธุรกิจให้บริการสินเชื่อ

สามารถพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปได้ หากเงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยที่บริษัทหรือบริษัทย่อยให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่ไม่แตกต่างจากที่ให้กับลูกค้าทั่วไปที่เป็นบุคคลภายนอก

(2) กรณีบริษัทหรือบริษัทย่อยไม่ได้ประกอบธุรกิจสถาบันการเงินหรือธุรกิจให้บริการสินเชื่อ

โดยหลักแล้วหากบริษัทหรือบริษัทย่อยไม่ได้ประกอบธุรกิจสถาบันการเงินหรือธุรกิจให้บริการสินเชื่อก็ไม่ควรมีการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคลอื่นรวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกันหากไม่มีเหตุจำเป็นอย่างใดก็ดี หากคณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริตตามหลัก fiduciary duty โดยคำนึงถึงความเพียงพอของสภาพคล่องรวมถึงความเสี่ยงแล้ว เห็นว่าการให้ความช่วยเหลือทางการเงินดังกล่าวมีความจำเป็นและเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของบริษัท ก็สามารถทำรายการดังกล่าวได้โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกัน

ทั้งนี้ การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันในบางกรณีอาจพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปได้ เช่น กรณีที่เป็นการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งบริษัทหรือบริษัทย่อยเป็นผู้ถือหุ้นในนิติบุคคลดังกล่าว โดยเป็นการร่วมให้ความช่วยเหลือไม่เกินกว่าสัดส่วนการถือหุ้นบริษัทหรือบริษัทย่อยเป็นผู้ถือหุ้นในนิติบุคคลดังกล่าว⁵¹ ภายใต้อัตราดอกเบี้ยที่ไม่แตกต่างจากผู้ถือหุ้นรายอื่น

การรับความช่วยเหลือทางการเงินจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

(1) กรณีบุคคลที่เกี่ยวข้องกันประกอบธุรกิจสถาบันการเงินหรือธุรกิจให้บริการสินเชื่อ

สามารถพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปได้ หากเงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยที่บริษัทหรือบริษัทย่อยได้รับจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกันไม่แตกต่างจากที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันให้กับลูกค้าทั่วไปที่เป็นบุคคลภายนอก

⁵¹ ในกรณีที่มิใช่กลุ่มผู้ถือหุ้นในนิติบุคคลที่รับความช่วยเหลือทางการเงินที่เป็นบุคคลภายนอกและมีลักษณะกระจายตัว ไม่ได้เป็นกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และผู้ถือหุ้นกลุ่มนี้ไม่ได้ร่วมให้ความช่วยเหลือทางการเงินร่วมกับบริษัท (หรือบริษัทย่อย) และบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน กรณีดังกล่าวสามารถพิจารณาสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือทางการเงินตามสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวของบริษัทหรือบริษัทย่อยและบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน โดยไม่นับรวมหุ้นของกลุ่มผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลภายนอกได้

(2) กรณีบุคคลที่เกี่ยวข้องกันไม่ได้ประกอบธุรกิจสถาบันการเงินหรือธุรกิจให้บริการสินเชื่อ

สามารถพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปได้ หากเงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยที่บริษัทหรือบริษัทย่อยได้รับจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกันไม่แตกต่างจากที่บริษัทและบริษัทย่อยได้รับในกรณีที่ขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

2. การเสนอขายตราสารหนี้ให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน หรือซื้อตราสารหนี้ที่ออกโดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

ตอบ: สามารถพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปได้ หากเป็นตราสารหนี้ที่เสนอขายต่อประชาชนเป็นการทั่วไป (Public Offering) หรือเสนอขายต่อผู้ลงทุนรายใหญ่พิเศษ (Ultra High Net Worth: UHNW) หรือผู้ลงทุนรายใหญ่ (High Net Worth: HNW) ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต.⁵² โดยมีผู้ลงทุนที่ซื้อหุ้นกู้ดังกล่าวหลายรายและทุกรายได้รับเงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยที่ไม่แตกต่างกัน

3. รายการเช่าหรือให้เช่าพื้นที่กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

ตอบ: การเช่าพื้นที่ เช่น อาคารสำนักงาน โกดังสินค้า หรือพื้นที่เพื่อการพาณิชย์ สามารถพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปได้ หากบริษัทสามารถหาข้อมูลราคามาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ในตลาดเพื่อมาเปรียบเทียบกับธุรกรรมที่ทำกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน และเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วมีราคาและเงื่อนไขไม่แตกต่างกัน เช่น บริษัทหรือบริษัทย่อยหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกันมีการให้เช่าพื้นที่ในโครงการเดียวกันแก่ผู้เช่าทั่วไปที่เป็นบุคคลภายนอกอยู่แล้วด้วยราคาและเงื่อนไขที่ไม่แตกต่างกัน หรือบริษัทสามารถสำรวจหาราคาและเงื่อนไขของกลุ่มตัวอย่างพื้นที่ให้เช่าในท้องตลาดซึ่งมีคุณสมบัติและทำเลที่ตั้งใกล้เคียงกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty แล้วสามารถเชื่อได้ว่าราคาดังกล่าวเป็นราคามาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการเปรียบเทียบ

4. รายการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

ตอบ: ในกรณีการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ในลักษณะที่เป็นโครงการที่มีราคาที่เป็นมาตรฐาน เช่น บุคคลที่เกี่ยวข้องกันซื้อคอนโดมิเนียมในโครงการของบริษัทในราคาและเงื่อนไขที่ไม่แตกต่างจากลูกค้ารายอื่น สามารถพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปได้

อย่างไรก็ดี ในกรณีอสังหาริมทรัพย์ที่มีลักษณะเฉพาะตัวและมีความเฉพาะเจาะจง เช่น ที่ดิน⁵³ ซึ่งแต่ละแปลงก็มีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน และการตั้งราคาก็แตกต่างกันไปในแต่ละแปลงตามดุลพินิจของผู้ขายแต่ละราย ไม่มีราคามาตรฐานที่สามารถเทียบเคียงได้อย่างชัดเจน การใช้วิธีสำรวจราคาที่ดินในบริเวณใกล้เคียงหรือการจัดทำรายงานประเมินมูลค่าโดยผู้ประเมินมูลค่าสินทรัพย์ ไม่อาจถือได้ว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไป

⁵² การเสนอขายตราสารหนี้กลุ่มนี้จะต้องมีการยื่นคำขออนุญาตและแบบแสดงรายการข้อมูลต่อสำนักงาน ก.ล.ต. และเสนอขายผ่านตัวกลาง (underwriter) ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต.

⁵³ อาจไม่รวมถึงบางกรณีที่มีราคามาตรฐานที่สามารถเทียบเคียงได้อย่างชัดเจน เช่น ที่ดินจัดสรรภายในโครงการ เป็นต้น